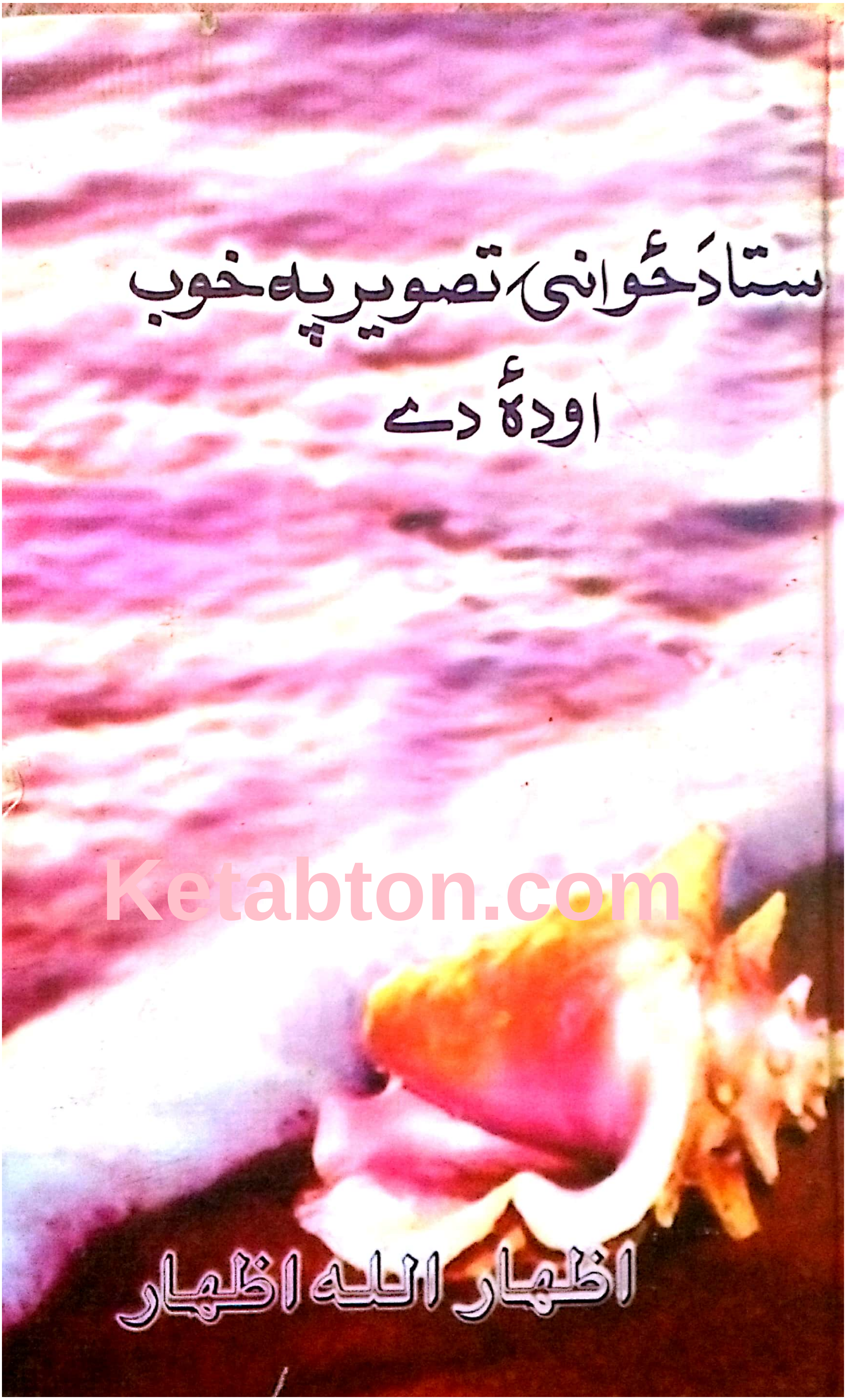

Ketabton.com

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

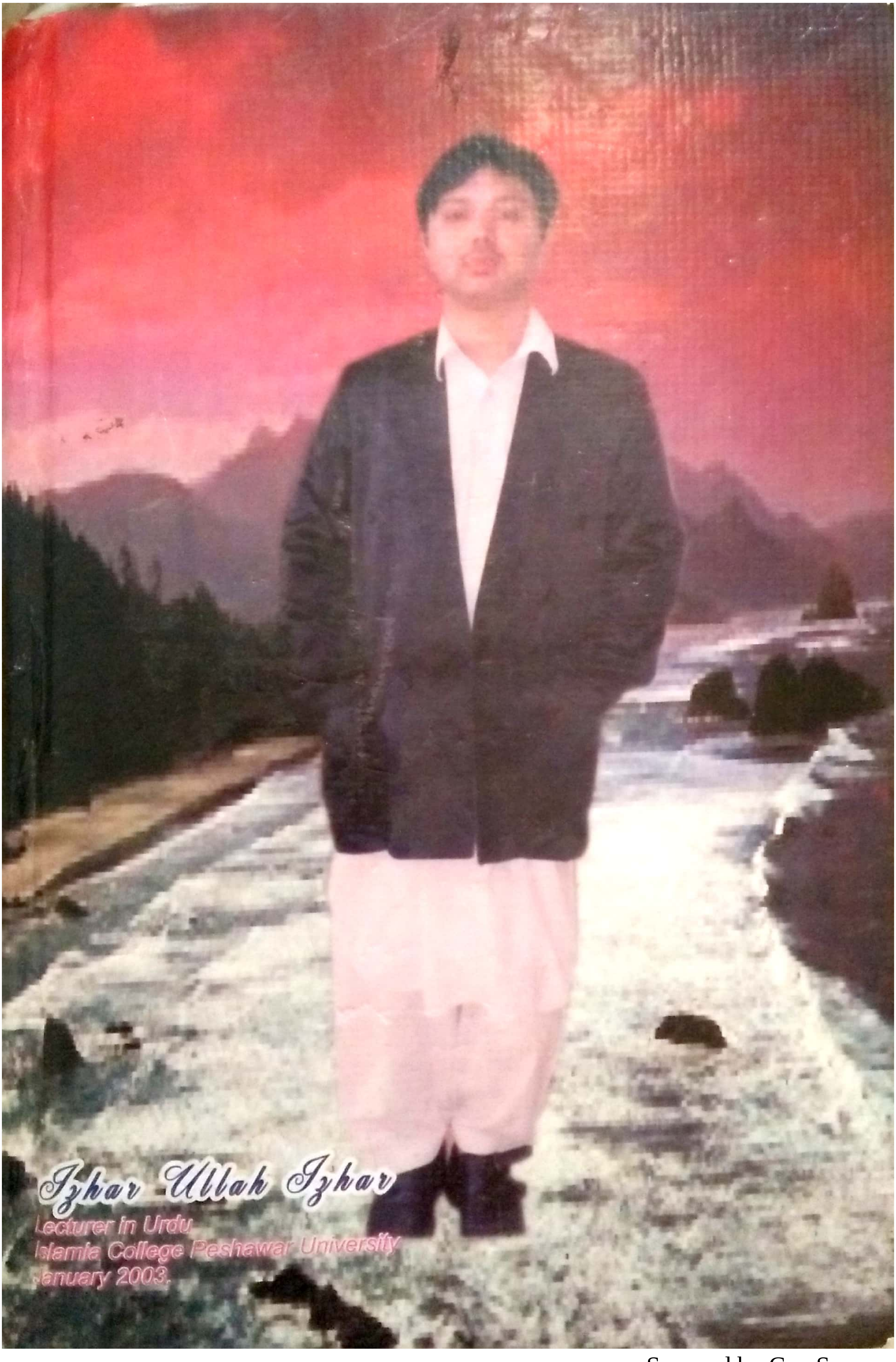

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

1521

ستا د ځوانۍ تصویر په خوب
اوده دے

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول حقونه خوندي دي

پخپله مینه باندې حق دې زما

کتاب * ستا دګو انۍ تصویر په خوب اوده دے

مصنّف * اظهارالله اظهار

ترتیب * محمد ایاز غزل، شکیل احمد نایاب

اهتمام * پروفیسر شوکت الله حسن، محمد داوُد کمال محسن

پروف ریډنګ * نوشاد حکیم، پروفیسر سید ایوب شاه

رو مبے اشاعت * جنوري ۲۰۰۳ء

پریس * انصاري پرنټنګ پریس محله جنګي پیښور

کتابت * ارشاد خان "پښتو اکېډیمي پیښور

قیمت * دوسل روپۍ (۲۰۰)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

انتساب

دَ خپل عظیم پلار پروفیسر انعام الله جان قیس
او دَ خپلې درنې مور په نومونو چې
ساه ساه ئې راته دَ جنتونو نکهتونه
راسپړي . او نظر نظر ئې راته په لارو
کښې دَ رفعتونو اسمانونه او دَ اسمانونو
رفعتونه غوړوي

اظهار الله اظهار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایکو

هیئتي رنګونه، موضوعات او پښتنه هایکو

لا رله هایکو خپلو بنا نُسته خویونو او سپېڅلو رویّو پښتنه کړه. دې زړهٔ راښکونکې ادبي صنف دومره لږ وخت کښې دَ پښتون قام دَ اجتماعي لاشعور مرکز ته ځان ور اورسولو چې دَ شعري اصنافو دَ ارتقاء په تاریخ کښې ئې خیال کول هم یو خوب او خیال ګڼلے کېږي. دَ کومو صفتونو په بنیاد چې یوه معاشره دَ خپل وجود جواز راپیدا کوي. هغه اوس کم او زیات دَ پښتنې هایکو په خټه کښې اغږلے شوي ښکاري. دغه وجه ده. چې هایکو په یوه مرحله کښې هم دَ پښتون قام نه ځان په فاصله نهٔ دے ساتلے. بلکه په نړه دَ دوې په غم ښادۍ او مړې ژوندې کښې شریکه شوې ده. او دَ پښتنو دَ ژوند ژواک نه ئې نهٔ یواځې ځان ښبن ساتلے دے. بلکه قدم په قدم ئې دَ پښتنې سیمې دَ ژوندې روایتونو دَ رنو قدرونو، سماجي غوښتنو، تهذیبي رویو، اوسې ژوند او ثقافتي هلو ځلو نه دَ خپل زړهٔ

Scanned by CamScanner

درزاکاني جوړې کړې دي . او اوس د هایکو په ساده ساده کښې د پښتنې خاورې وړې نغمه نغمه را پورته کېږي او ټپه ټپه خورېږي.

لنډه دا چې پښتني معاشره کښې د زړونو نه را واخله تر دې ساعته پورې څومره بدلون راغلی دے هایکو ترې په مکېږ مکېږ خپله غېږه او په هنر هنر خپلې مرمرینې لېچې راچاپېره کړې دي . او په خپله زورورینه لوپټه یې ورله شمله هسکه ساتلې ده . ځکه خو د ځنو ښاغلیو له اړخه نه د پښتنې هایکو غند نه بچې داسې ښکارې لکه سرے چې خپلو پښو له تېر را اوبخوي .

د هایکو په موضوعاتي ارتقاء د ځېړو کولو نه وړاندې دا لازمي ضرورت محسوسېږي چې د هایکو په هیئتي بدلون او پرمختګ دې هم رڼا اوغورځولے شي . هایکو چې د جاپان د اوږد نظم "هایکائي" نه ځان را بېل کړو نوکېنو شکلونو کښې یې ځان څرګند کړو . او په خارجي سطحه یې خپل کښې شمېره تجرباتي تصویرونه رانبکل . ولې د ځینو تصویرونو تجربې او د ځینو تجربو تصویرونه پکښې لکه د کاڼي د بُت په ځاے ولاړ پاتې شو . او د ارتقاء هېڅ تحرک او تموج پکښې را پیدا نه شو . چې حیثیت یې اوس د تاریخي حوالو نه سېوا هېڅ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم نهٔ دے پاتې شوے. ولې ځنې ارخونهٔ ئې نهٔ فقط ارتقاء سره مخ شو بلکه دَخپل پرمختګ سفر دَ دنیا ګټ ګټ ته ور اورسول. خو چونکه دغه صورتونه هم دَ دنیا نورو ژبو او ادبیاتو سل په سله خپل نهٔ کړل او دَخپل مزاج او استعداد ترمخه ئې پکښې ضروري بدلون اوخپل ځان سره مناسب سمون راوستلو ځکه نو په هیئتي سطحه ئې نور هم کښې اشکال او تماثیل منځ ته راوړل چې دَ وخت په تېرېدو ئې ساعتونو کښې ځینو خپل ځانونه ژوندي اوساتل او ځینو لکه دَ سمندر دَ موجونو دَ سفر په لاره کښې خپل وجود او بائيللو.

دَ هایکو دَ هیئتي تاریخ احاطه کول یقیناً یو ډېر وخت غوښتونکے عمل دے. ځکه نو دلته دَ عالمي ادبیاتو نه او خاصکر دَ مشرقي ادب نه دَ هایکو یو څو نمائنده هیئتي نمونې وړاندې کولے شي.

دَ هایکو دَ درې مصرعه ایز تعین نه وړاندې په عالمي ادب کښې دَ یو مصرعې هایکوګانې، دغه رنګ دَ دوو مصرعو هایکوګانې هم سرونه راپورته کړل. او تر دې ساعته پکښې طبع ازمائيې کېږي. خو داسې صورتونه دَ هایکو بنیادي هیولے سره زیات سمون نهٔ خوري. لهذا دَ بقاء په حلقه ئې څهٔ داسې هم ډېره ګرانه ده.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

البته د نمونې په ډول ترې نه مثالونه وړاندې کېږي.

"د يوې مصرعې هايکوګانې"

ترجمه ۱: يو لوګی دی چې په پارکنګ راکوزېږي ګوره

(اليکيسس روتيله)

ترجمه ۲: باران په هره کړکۍ

(کوردن ډين سوويل)

〃 ۳ : د ګړه مار د سر اسمان دے زما

(محمد اياز غزل)

〃 ۴ : د تعبير ونو لار کښې ورک شمه زه

(شکيل احمد ناياب)

〃 ۵ : خو پلوشو زما د سترګو نظر هم يوړلو

(اظهار الله اظهار)

په دې ټولو مثالونو کښې د هايکو داخلي مزاج پټ پټونې کوي. تصويرونه پکښې جوړېږي. د فطرت حادثې او د تخيل رنګونه پکښې تر غاړه اوځي. ولې د شعور په سمندر کښې هغسې غورځنګ نه راولي. دغه سبب دے چې دلته تصويرونه يوازې تصويرونه او عکسونه دي. حرکت هم پکښې محسوسېږي. خو د فکر وړاندې منزل او د نتيجې کوټلې مرحلې ته ذهن ډېر په ګرانه ور رسوي. او په خپله داسې وائي چې زمونږ د فنې تکميل زاويې په نامعلومه لاره کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکې شوې دي. موږ نېمګړې نیمه خوا یو.

"دوه مصرعه ایزې هایکوګانې"

ترجمه: د جنورۍ دریمې تاریخ د

دې وېرې کوټې لاتر اوسه یخې دي

(باب بولډ مین)

۲: ستا لوږه که مې رانه وړه

زه به خپل ځان په اباسین لاهو کومه

(اظهارالله اظهار)

۳: ما باندې ستا سترګې بلا ګرانې دي!

کنې نو اور به په ټول کلي پورې کړو

(اظهارالله اظهار)

کېدی شي دلته څنې اعتراض کوونکي دا هم ووایي چې دریمې دوه هایکوګانې خو د "یاقربان" د التزام نه یو خوا ته بېخي د پښتو ټپې دي. او که چرته هایکو داسې وي نو بیا ټپه څه بلا ده خو ولې هایکو په خپل ځان کښې د پښتو د ټپې خوانه هم لري. ځکه نو د ابلاغ د اسانتیا په خاطر او د تفهیم او وضاحت دپاره د "باب بولډ مین" دوه مصرعه ایزه هایکو د ټپې په هیئت کښې ترجمه کړې شوه. دویم مثال د دریمې په تتبع او مسته کښې راوړلې شو البته

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه حواله دَ هایکو او دَ ټپې دَ صنفي تفریق په خیال راوړے شوه. چې کنې چرته دَ دواړو صنفونو هیئتي امتیاز یو بل کښې ګډ وډ او ورک نشي. او دا هم چې ځنې نادان معترضین په مثال دَ اصل ګمان کښې بیا چرته دَ خپل سر وښتهٔ را اونهٔ شوکوي. او نوي ماتمونه راجوړ نهٔ کړي.

بهرکیف دوه[٢] مصرعه ایزه هایکو دَ یوې مصرعه ایزه هایکو په مقابله کښې زیات فعالیت په دې لري چې تصویر دَ تصور په لاره روانه وي ولې پښتو ادب سره سره په عالمي ادب کښې دَ درې[٣] مصرعه ایزه هایکو دَ تخلیق رجحان منګولې ګلکوي لګیا دے ځکه نو ورو ورو دوه مصرعه ایزو هایکو هم خپل نقشونه پیکه او تت کړي دي. او دَ سفرنه ئې دَ ستومانئ ګردونه راتاؤ شوي دي.

درې مصرعه ایزې هایکوګانې دَ هیئتي تنوع او ساختیاتي اختلاف باوجود خپل حقیقي روح ته زیاتې ورنزدې دي ځکه ئې خو دَ تجرباتي پېښو باوجود ښکاره مقبولیت هم موندلے دے. هایکو چې دَ هیئت او ساخت کوم پېژندلي شکلونه ځان سره رااړلي دي. دلته ترې نه یو څو دَ مثال په طور وړاندې کولے شي. دَ درې مصرعه ایزې هایکو یو قدیم جاپاني شکل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولس سېلابين شکل دے. په دې کښې اوولس چې
د ۵ - ۷ - ۵ په ترتيب سره راځي او خپله تخليقي او
هنري اکائي جوړه وي.

په اردو ژبه کښې د ضرورې ذخافاتو نه يو
طرف ته دا هائيکو د "بحر متدارک" دې ارکانو
سره سمه راځي.

فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فعلن فع
فعلن فعلن فع

يا د موسيقۍ د دې ارکانو په مرسته سرته رسي.

سارے گاما پا
سارے گاما پا دانې
سارے گاما پا

مثالونه ۱:-

خوب مې ليده څه
نه راته ياد پړې اوس
شوے ئې تعبير ته

(قاسم محمود)

۲:- بس شو زما وار
مينه وينې وينې شوه
ورکه مې کړه لار

(نادم خټک)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۶ ـ په تال چې ځانګي
ځنې ززه سترې پېغلې
اور ته ور دانګي

(اظهار الله اظهار)

۳۷ ـ يو خوب او خيال دے
کارغۀ زده کړے کله
د زرقې چال دے

(اظهار الله اظهار)

دا انداز د پښتو ژبې بنيادي آهنګونو او صوتياتي نظام سره سمون نۀ خوري. لهذا په پښتو ژبه کښې ئې لا تر اوسه د تخليق باوجود هيڅ مقام نۀ دے تر لاسه کړے. بله دا چې په دريو مصرعو کښې اردو مرو اوولس چپې ځايول يا اولس چپې په دريو لنړو او بړدو تاکلے شوو مصرعو کښې بنديواني کول يو طرفته يقيناً يوه هنروري ده ولې هم دغه هنر ورې د تخليق په فطرت ناروا اثر هم غورځوي. او يو ميکانيکي او مصنوعي فضا راجوړه وي. کم از کم د پښتو ژبې ترحده خو درې صورت تصنع کښې هيڅ شک نشته اوس که څوک په دې ترتيب کښې د تخليق صحت په ځائے ساتلے شي. نو بيا خو پکښې هيڅ عيب نشته خو داسې ښکاري چې دا ورېه به شرېعۀ نۀ شي.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته دَ درې مصرعه ایزه هایکوګانو یو څو نور شکلونه هم ووینئ.

ع۱: اوښانده
که څوښه دي وي (۳-۵-۳)
اوژاړه
(شکیل احمد نایاب)

ع۲: اومنه
زما خبره (۳-۵-۳)
دوب به شې
(محمد ایاز غزل)

ع۳: ستا نه به زار شمه څو
که دغه حال وي ګله (۷-۷-۷)
ستا نه به زار نه شمه
(محمد ایاز غزل)

ع۴: زما دَ کور بندیان څو دومره هم خاموشه نه وو
اوس څو زما هاغه معصوم بچي هم حال دادې چې
زه ئې په زوره تخنوومه څو خندا نه ورځي
(اقبال حیدر) (۱۶-۱۶-۱۶)

ع۵: ستوري رانغاړم پلوشې کېږي دَ ژوند
ستا بنائسته نوم دَ رنګینو لوکو په وزرونو لیکم
چې دَ ورېښو قلم راواخلمه زه
(اقبال حیدر) (۱۱-۱۹-۱۱)

Scanned by CamScanner

ع۶، دا د سحر خاموشي

خو د بناخونو منځ کښې شور کوي نن

یوه یوازې پانه (۷-۱۲-۷)

(ج. ډبلیو پیکټ)

ع۷، سیني د پښلو د لاسونو سره هم پوره شوې

داسي بسکاریږي کښې (۱۶-۷-۱۶)

یوه پرده باندې ګلونه راتوکیږي رڼې

(روډ ویلموټ)

ع۸ د لوکونه به ډولۍ جوړه کړم

زه به رنګونه د سپرلو توي پر ځړکه درولم

تا به بوځم لېونۍ (۱۱-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

ع۹ ځي رانه مه اړوه

لکه د سپینکي شان د اورنه الوتلې یمه

تا له راغلې یمه (ز-۱۶-۷)

(اظهار الله اظهار)

ع۱۰، اوګوره

زه د خپلو سپو رو په اوږو باندې سورلې کوم

تا سره سیالي کوم (۳-۱۶-۷)

(محمد ایاز غزل)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۱۱ : دَ پوهریانو دَ ژوندون قصه به تاته کوم

زما جانانه (۱۶ - ۵ - ۲)

کیسه

(تشکیل احمد نایاب)

دغه رنګ دَ موضوعاتو یا عنواناتو دَ لاندې لیکلې شوې هایکوګانې او دَ مسلسل هایکوګانو مثالونه هم له نظره راتېرېږي چې دَ تجسس فقدان پکښې محسوسېږي. داسې هایکوګانې قدم په قدم خپله موضوع وړاندې بوځي او دَ ګڼو تصویرونو رنګونه پکښې دَ یو مرکزي تصویر څهره رابښکاره کوي خو څوک چې داسې هایکوګانې دَ هایکو جامعیت، اختصار او علامتي پېژاندې ته زیان ور رسوي. ځکه ترې عام طور سره تخلیق کوونکي ډډه کوي. او یو بدعت یې ګڼي.

دغه رنګ دَ نثري نظم په رنګ ځنې تخلیق کوونکیو نثري هایکوګانې هم لیکلې دي. چې په دریو کرښو کښې خپله افسانه سرته رسوي ولې داسې هایکوګانې له آهنګ او غنایت نه معرّا وي ځکه دَ پښتنو دَ ذوق تنده پرې نه ماتېږي داسې برېښي چې دَ نثري نظم په رنګ به پښتانه د نثري هایکو معماتي صورت خپلولو ته تیار نشي ولې دَ موضوع تر څه دَ نثري هایکوګانو یو څو عکسونه ځکه وړاندې کولې شي چې دَ هایکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیئتي سفر اندازه تر ې هم اوشي. او د تاریخي ریکارډ سمون هم سم شي.

"مثالونه"

ع۱: زهٔ د خپل کور په چت ملاست یم
توره شپه ده د اسمان ستورې شمارم
خو داسې بنکارې چې ترې ستا غمونه ډېر زیات دي
(شکیل احمد نایاب)

ع۲: د کړه مار د پاسه یوسف خان څوک دے
تا نه پته ده چې هغه هم غزل دے
مینه د قالبونو پروا داره نهٔ وي
(محمد ایاز غزل)

ع۳: ستورې زما د خپو بناپونه دي
دا ټول به زهٔ په یو هنر رایو ځائے کړم
او ستا د زنې خال به ترې نه جوړ کړم
(اظهار الله اظهار)

په دې موقع دا صراحت هم ضروري ګڼلے کېږي چې په عالمي ادب کښې همدغه رنګ په مثنوي ژبو کښې د هایکو د مخلوط بحرونو تخلیق هم مخې ته راغلے دے خو پکښې د آهنګونو سمون سم نهٔ دے ځکه ئې یواځې په یادولو اکتفا کېږي. مثالونه ئې نهٔ شي وړاندې کولے.

Scanned by CamScanner

دا د هایکو د هیئتي سفر یو څو پړاوونه وو. خو
څه نه چې پښتنه هایکو ویلې کېږي. هغه دې ټولو
هیئتونو نه ځانته بېل کړه وړه او خوند رنګ لري
پښتنه هایکو متوازي الاوزان هایکو ده چې هره
مصرعه یې بلې سره برابره او په ترنم او اهنګ کښې
تړلې شوې وي. چونکه دې هایکو کښې مصرعې لنډې
تنګې یا اوږدې لنډېږي نه ځکه یې د پښتنو منصفانه
ذوق خوښوي. دا ساختیاتي سلسله د پښتنو د موسیقۍ
سره هم سل په سله سمه ده. او حافظه یې هم په
پوره تېزۍ قبلوي. خو دلته دا وضاحت هم ضروري
دے چې پښتنه هایکو یواځې د درېو برابرو مصرعو
تکرار هم نه دے. بلکه د یو خاص یوولس سلابېز
بحر د التزام نامه ده. چې د رزمیه بحرونو دې
ارکانو سره لږ ډېر مماثلت لري. ارکان دي.

"فاعلاتن مفاعلن فعلن"

په هیئتي اعتبار پښتنه هایکو د خاص یوولس
سلابېز ردهم سره ځکه او تړلې شوه. چې پرې د
پښتو هایکو لیکونکیو ځان ته اجتهاد او اجماع کړې
ده. او په پښتو ژبه کښې چې تر دې ساعته څومره د
هایکوګانو مجموعې مخې ته راغلي دي غالبه او درنه
برخه یې هم په دغه خاص اهنګونو کښې وجود موندلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

دے. او بیا پرې د پښتنو اولسي ذوق پوره پوره اعتماد هم کړے دے.

د پښتنې هایکو په دغه خاص هیئت کښې چې کومې مجموعې مخې ته راغلي دي. پکښې د ښاغلي اسماعیل گوهر "مسکا" د اظهار الله اظهار "راته غوږ ونو کښې ینگړې شرنگوي" "کاڼي د گل په لاس کښې خوند نهٔ کوي". او دا مجموعه "ستا د ځوانۍ تصویر په خوب اوده دے" دغه رنگ د ښاغلي ډاکټر دیدار یوسفزي "نسکورې لیې" د پروفیسر نواز طائر "خویونه خپل کلي کښې" د پیغلې ناهید سحر "خپلو خویونو له تعبیر لټوم" داسې د ښاغلي محمد ایاز غزل د هایکو مجموعه "د ښاپیشتو نو د صحرا وریځې" او د شکیل احمد نایاب "پلوشې" هم په گوته کړې شوي چې کښې د تخلیق د مرحلو نه راتېرې شوې دي.

د هایکو په داسې هیئت د پښتون تمام درې طبقې متفق دي چې پکښې مشران، ځوانان او پیغلې شاملې دي. ځکه دغې اتفاق له د اجتهاد او اجماع نامه ورکول عین روا دارې ده. او دغه خاص یو ولس سیلابېزې هایکوگانې پښتنې هایکوگانې گڼل بېخي بې ځایه نهٔ دي. په دې خاص تناظر کښې دا یو څو هایکوگانې اولولئ.

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع ۱، زړه مې تنهائي شي لوخړه اوکړي
پوهېږ چې اوښکې توريالي د وطن
د خور د سر لوپټه هم خرڅوي

(شکيل احمد نایاب)

ع ۲، يوې کوچرې ته هغو لو ويل
تا به يو ورځې سمندر لاهو کړي
مور دې په پښو کښې اوبه کړوي

(محمد اياز غزل)

ع ۳، د داسې خلقو په ولقه کښې دے ژوند
چې په نصيب ئې د سپرلو زمکه ده
خو بيا هم ځي په اسمان لاړې توکي

(ډاکټر ديدار يوسفزے)

ع ۴، چا راته وے چې د سپرلي ورځو کښې
هغه تر لرې ګرځي ساګو پسې
ځکه پټي کښې مې شرشم اوکرل

(اسماعيل ګوهر)

ع ۵، د هسپتال هغه منحوسه کړه
مې نه هس هېرېږي چې تا ماته اووې
"خپل ځان مې بايللو ته مې اوکتلې"

(پروفيسر محمد نواز طائر)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶: دا خنداګانې يې فريب وي هسې
د وخت مېچڼه کښې د ل کېږي مدام
د آدم زوي په ماته سپک مه ګوره

(ناهيد سحر)

ع۷: لونګې چې کېن کښې ګنده پاتې شي
راشي په ژبه يې صفا سترګه کړي
زما د ښځې نه پښو پاکه ده

(ظفر خان ظفر)

ع۸: د محبت له عظمتونو نه زار
چې د زمانو يې ودونه جوړ شي
ميانده په سينې سر ګډاګانې کوي

(اظهار الله اظهار)

ع۹: په شرق دي اونګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسۍ کټ کښې مېلو اوليدۀ

(اظهار الله اظهار)

بهر حال دغه خاص هيئت کښې د نه هم ځنې
تجربې په نظر راځي - پورتنې واړه مثالونه د معرّي
هايکوګانو په زمره کښې راځي. خو په دغه
معلوم چوکاټ او هيئت کښې مقفّى هايکوګانې هم ليکلې
شوي دي. چې په درې مصرعو کښې يې ترتيب اوړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اوړي يا وړاندې ورستو کېږي. د مثال په طور داسې يو ولس سيلابيزې مساوي الاوزان هايکوګانې شته چې ورمبنۍ دوه مصرعې ئې په قافيه کښې تړلې شوې دي. او اخري مصرعه ورسره په اهنګ کښې برابره وي خو معنیٰ وي. دغه رنګ اولنۍ او اخري مصرعه د قافيو په اهنګونو کښې راټوله وي. ولې دويمه يا منځنۍ مصرعه د قافيې نه ازاده وي يا اخري دوه مصرعې د قافيو په لړه کښې سيلې شوې وي. او اولنۍ ددغې قدغن نه خلاصه وي. داسې مثالونه هم شته چې درې واړه مصرعې يکښې هم قافيه او هم رديف وي. خو کومه بې ساختګي چې په معنیٰ شکل کښې موندلې شي. عموماً ترې دا نور واړه صورتونه په څه نه څه حوالې سره عاري وي. بهر کيف دلته د وضاحتي ترتيب سره سمې هايکوګانې رانقل کېږي.

"مثالونه"

ع ۱ ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کرښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا پسې اوس لار چرته شم

(اظهار الله اظهار)

Scanned by CamScanner

ع۲: ما پکښې عکس د لېونتوب اولیده
په سوچ کښې ورکه شوه د زړوند اینه
زه چې بیدار شومه، ما خوب اولیده

(اظهار الله اظهار)

ع۳: د سترګو تور دې د غزل مطلع کړم
داسې راټول راټول تقسیم شومه زه
لکه د کاڼې په مینځ نیم شومه زه

(")

ع۴: د وخت رفتار لا او درولې شي څوک
داسې په ورانېدې زمانه لاړه شي
چې اینه دانه دانه لاړه شي

(")

ع۵: زنځیر موکړے، موږ زنځیر اوخوړه
تعبیر مې خوب، خوب مې تعبیر اوخوړه
نن دې وینو رانه تصویر اوخوړه

(")

دا حقیقت دے چې یک د تخلیق په پیمانه خپل اعتبار او نه بایللې نو بیا ئې د هیئت د وجود او ثبوت دپاره د هغې خارجي دلیل جواز نه رامیدا کېږي خو د ظاهر سترګو نظر لنډ تنګ وي. او د هر څه دپاره یوه تاکلې شوې پیمانه او فرم غواړي. او په

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه فورم کښې ژوند او فن دواړه بند یوان هم لیدل غواړي - دا خبره ځکه اوکړې شوه چې د ځینو جامد ذهنونو او رجعت خوښونکو عناصرو دا خیال دے کنې چې هایکوکه د ۵ - ۷ - ۵ په اوولس سلابیز ترتیب اونهٔ لیکلے شي - نو هغه به بېخي هایکو نهٔ وي . او حال دا دے چې داسې ناروا قدغنونه جاپانیان هم د تخلیق د فطرت په لاره کښې خنډ ګڼي - نو بیا اخر په دوي د اوولسو سلابونو جېه چېه او دړلي وړلي پیریان ولې ناست دي . اوس که څوک په دغه ترتیب کښې بنهٔ معیاري شاعري کېدله نو بیا هم یوه خبره ده خو داسې هم نهٔ دي شوي - د دغې هیئت خوښونکي شاعري نهٔ کوي بلکه ناست وي خپلې ګوتې شمېري او ځان ته ننړي او اوږدې مصرعې رایا دوي او په لاس کښې د لفظونو خوږد ونکي او خوږونکي کبانو رانیولو بې ځایه تکلف کښې خپل وختونه ضائع کوي . ګڼې چې دي ټوله سلسله کښې آورد په اُمد غلبه وي .

سوال دا راپیدا کېږي چې په دغه پیرائې کښې څه څې ته راغلي دي . د شعر په پیمانه څه مقام لري او که نه دا ټول د غیر فطري اوازونو یو فریب او ریاضتي پېښه ده .

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا حقیقت دے که جاپانی هایکو پښتو ته راغي نو
د پښتنو د دود دستور د لاندې به ئې هیئت، ساخت
او معیارونو او پیمانو کښې لازمي بدلون راځي. ځکه
چې جاپانۍ ژبه د خپل مجموعي مزاج او صرفي نحوي
او صوتیاتي جوړښت په اعتبار هم د پښتو ژبې سره
اړیکه نهٔ لري او س که پښتانهٔ هایکو تخلیق کوي نو
په هیئت کښې به ئې د پښتو ژبې او د پښتون قام د
معروضي حالاتو په تناظر کښې کمے او زیاتے ځاځا
راولي. ځکه که په اسالیبو کښې دغه بدلون رانشي
نو بیا دا ټوله سلسله هسې یوه لوبه ټوقه شي ځکه
نو داسې عناصر وله پکار دي چې د نورو د ناپوهۍ د
فکر نه زیات د خپل مړسپین او مړغیچن ذوق جاج
واخلي او د پښتنې هایکو د تحریک مخې له دې نهٔ راځي
کښې نو د غورځنګونو په دې سمندر کښې به لکه
د ګنګیرې لاهو شي.

ځنې لیکونکي چې پکښې ښاغلے اسیر منګل، ښاغلے
اباسین یوسفزے، ښاغلے روښان یوسفزے، ښاغلے
غازي سیال، پروفیسر محمد نواز طائر او رحمت شاه
سائل په اولني قطار کښې په نظر راځي. په دې بحث
کښې هم لوستونکي تېر باسي ګنې چې هایکو د جاپان
نه نهٔ دهٔ راغلي بلکه په پښتو کښې د کاکړۍ غاړي په

Scanned by CamScanner

شکل کښې وړاندې نه موجوده وه. دا خبره غیر
تحقیقي، غیر منطقي او غیر اصولي ده. غیر تحقیقي په
دې ده چې مونږ سره د کاکړۍ غاړې د ارتقاء هیڅ
معلوم تاریخ نشته. فقط د یو څو خورو ورو وراُستو
او کړو وړو نمونو په لاس راتلل ددې خبرې دلیل
بېښي نشي کېدے. ګنې چې هایکو به د کاکړۍ غاړې
نه را زېږېدلې وي. دا ستاییلي ښاغلي څو دومره پورې
وائي چې د جاپان هایکو هم د پښتو د کاکړۍ غاړې نه
را پیدا شوې ده. کمال دے د هایکو د صنف یو معلوم
تاریخ دې چې ټولې دنیا ته ښکاره دے. او په پوره
تواتر سره د ابتداء نه را واخله تر دې دمه پورې
را رسېدلے دے. او حال دا دے چې پښتنو ادیبانو له
تر اوسه دا هم نه دي پېژندلې چې د کاکړۍ غاړې څه
ساخت، څه تاریخ او څه څه هیئتونه دي. او د
کومو خاص موضوعاتو احاطه کوي یا په کلاسیکي
شاعرانو کښې دا چا، چا تخلیق کړې ده. او دا هم چې
کاکړۍ غاړه او هایکو په هنري او هیئتي حوالو د
یو بل نه په څو مره فاصله دي. که چرې دا دویُلے
شي ګنې چې دا د هایکو اضافي کنټریبیوشن دے. چې
په پښتو کښې ئې "کاکړۍ غاړې" را اوویستلې نو بې
ځایه به نه وي. ګنې چې پښتنې هایکو پښتانه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ماضي دُ ورکو ننداړو تماشو ته راپاروي دي -
(او دا هم دُ هایئکو کمال دے چې پښتانه ئې یو واري بیا
په تپه مئین کړل) -
دُ "هایئکو" او "کاکړۍ غاړې" راپیو ځائے کولو
دعوې غیر منطقي په دې حواله ده چې "کاکړۍ غاړې"
څه ادبي صنف نهٔ دے - بلکه دُ اولسي لوبو ټوټو
دوړو ، اړونو او دُ لفظي او ذهني کرتبونو حیثیت
لري - بل ئې رواج دومره کم پاتې شوے دے چې اکثر
پښتانهٔ پرې په خپله هم دُ سره نهٔ رسي - دُ سوچ
مقام دے چې په کومو داوُونو پیچونو کښې پښتانهٔ
په خپله ستړي وځي - نو جاپانیان به ترې نه اخر
څنګه اتر واخلي او بیا به ورله لا دُ یو ادبي صنف
مقام هم ورکوي - حقیقت دا دے چې دُ جاپان او دُ
پښتو ادبي تاریخ داسې څه ثبوت هم نه لري چې
کښې دغې مفروضې ته پرې تقویت ور اورسي - اوس
که چرې جاپانیانو دُ پښتو ادب نه څه استفاده کول
هم غوختل نو دُ پښتو ژبې نور معلوم صنفونه نهٔ
وو چې دُ کاکړۍ غاړې غوندې مجهول څیزونو پورې
به اغختل - دې لړ کښې دُ قلندر مومند صیب رائے ده
چې پښتنو لیکوالو له نهٔ دي پکار چې دُ هر راتلونکي ادبي
صنف جرړې دې په پښتون ثقافت کښې دُ کتلو ضد

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوکړي. خاص کر چې هیڅ قرینه پرې هم شهادت نهٔ کوي.

دَ "کاکړۍ غاړې" او "هایکو" دَ اتصال او یووالي دا دعوی غیر اصولي په دې ده چې دَ "کاکړۍ غاړې" او هایکو تر مینځه دومره ظاهري، باطني، لفظي، معنوي، منطقي هیئتي، شعري، خارجي او داخلي لرې والې پروت دے. چې دَ دواړو دا یو ځائے کولو عمل دَ جهل مرکب په دائره کښې راځي اوس که دَ ذوق خاوندان دَ هایکو هیئتي ادلون بدلون ته یو نظر هم ور اوکړځوي نو ددغو یاد بناغلیو دَ راجوړې کړې شوې ډرامې ډراپ سین به په خپلو سترګو اووینې.

او بیا په تېره تېره بناغلے رحمت شاه سائل په دې حواله دومره خطرناک حد ته رسېدلے دے چې دَ سیاق او سباق نه یو خوا ته دَ پښتو دَ میشرې شاعرۍ دَ خزانې نه دَ دریو دریو مصرعو خود ساخته اکاسۍ جوړوي. او دَ هایکو عنوان ورله ورکوي که دَ بناغلي وس اورسېدهٔ نو دَ پښتو دَ کلهمي شاعرۍ نه به دَ څهٔ وړاندې ورستو دَ مصرعو په خارجولو او په څهٔ ضروري تحریفونو او اضافو هایکوګانې راجوړې کړي. دا رښتیا دي چې چرته هم دَ علمي او ادبي تحقیق لارې بندې وې. نو بیا هم داسې ناروا اوناشونې کېږي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو شکر وېستل پکار دي . چې پښتانه اوس په چا هم په پښتو سترګو باور نه کوي . سائل صاحب ته دې معلومه وي چې هایکو څه د کنجې لېونۍ مینه هم نه ده چې هر کس او ناکس به پکښې دخیلې برخې ترلاسه کولو خوبونه وینې .

بهرکیف د ظاهري هیئت نه یې خوا ته هایکو یو داخلي صنف هم دے چې د لمحو ژوند او د ژوند لمحې د جمال د احساس د لاندې په ژورو تخلیقي تجربو کښې رانغاړي. دا صنف د ښکاره وضاحتونو نه ځانته یو بېله د رازونو لار را اوباسي . لکه د غزل د صنف هایکو هم د رمزیت ، اخفاء ، اشارو ، کنایو او استعارو په ژبه خپل پیغام بل ته ورسوي . دا صنف د خپل ورک داخل نه د انکشاف ساعتونه رازېږوي . او د موجود نه زیات محسوس ته پام ورکوي . دا رښتیا دي چې هایکو یو ادبي صنف دے خو هایکو د یو سپېځلي تهذیب او کوتلي تمدن نامه هم ده. هایکو د رنګونو او تصویرونو هنر دے . خو د ژوندي تصویرونو هنر چې ځانته د جهان خوارو عکسونه راستنوي ګنې چې هایکو د متحرکو تصویرونو خاموشه ژبه ده او د ژبې د خاموشیو ګویان انځور دے. د هایکوګانو رانه تصویرونه که مونږ له څه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوابونه راکوي او څه رازونه راته وائي نو د شوتړو په سر راناه څه سوالونه او تپوسونه هم کوي. هایکو د تاش یو غورځنګ هم نه دے بلکه د یوې زورورې تخلیقي لمحې او باطني تجربې یو بنادُسته او هنري اظهار دے. دلته لمحې تصویرونه کېږي او بیا دغه تصویرونه د نسلونو په تاریخ د انسان په نفسیاتي او د موسمونو په بدلون رابدلون او د تهذیبونو د زمانو په تېرېدو او هسک کېني ورکېږي او ښکاره کېږي، ډوبېږي او راپرخېره کېږي او د انسان د ذات او کائنات ترمنځه فاصلې په مینه مینه او یاسې. معاشره په خپلو کړو وړو او خدوخال کښې په هنر هنر راښکاره کوي.

ددې نه اګاهو چې د هایکو په موضوعاتو سرسري خبرې اوکړې شي لوستونکو ته د مغربي او مشرقي ژبو د ځینو هایکوګانو ترجمې په دې غرض ور وړاندې کېږي چې یو خو ورته د هایکو د 'افاقي تخلیق اندازه اولګي او بل په دې وسیله د مختلف قامونو د سوچ د انداز نه هم خبر شي. دغه رنګ د هایکو په مختلفو ژبو اثر او د مختلفو ژبو د هایکو په ساخت او موضوع د غورزېدلي اثراتو لږه ډېره اندازه ورته هم اوشي او بیا د پښتو ژبې د فراختیا، ملمستیا، اظهاري

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوت او جوهر پته ورته هم اوګي او دغه رنګ په دې بهانه د دنیا د نورو ژبو او پښتو ژبې د هایکوګانو څه تقابلي عکسونه هم دوي ته راوړاندې شي او دا شعور ورته حاصل شي چې د پښتو هایکو ساخت او هیئت ولې د دنیا د نورو ژبو نه ځانته او بدل دے یا دغه رنګ پکار دي.

د انګریزي هایکوګانو د پښتو ترجمې

ع ۱

The baby	ته دې ماشوم یې ته نه ګورې چې
sucking his Thumb	ګوته ګوته پهٔ مینه کښې ګوته رودي
Moon gazes	سپینه سپوږمۍ ئې دید نو نه کوي

(Tom clausen)

ع ۲

First snow	د موسم واوره وریدل شروع شو
gathers	د انغړي نه ګیر چاپیره ګوره
all in	نن د یارانو محفل ښهٔ ګرم دے

(Barbura Ressler)

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳ع

In a swing — اَڃي په تال باندې جوته او څوري او
The widening are — بیا راته او ځاندي دَشو نه ویه سس
of The smile — ډک دَ موجونو سمندر شمه زړهٔ

(John Thomp son)

دَ فرانسیسې دَیوې هایکو ترجمه

۴ع

vent dérangé, — هوا ته او ګوره پا کله شوله
on dance al' orage — دَطوفانونو په اوږو الوځي
c'est nuageet dobaTa — ستا لوپټه او دَ اسمان وريځې

دَعربي ژبې هایکوګاني او ترجمې

۵ع

دروغ دي تولې دَ دنيا دا وېرې
که دې رښتیا دَ کائنات اولیدل
دلته لویې تهوله الله لره ده

كذب كل الخوف كذب
احق الحق في المعالم
الله اكبر الله اكبر

(مترجم پروفیسر عطیه جلیل عرب)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ع۶

چرته چې ځمه راته وړاندې ته یې
په هره لاره هرګو تېر قسم دے
د الله هو یو هنګامه جوړه ده
في كل مكان انت يا رب
ای زمانٍ ایٍّ مکان
یِزوی الصوت الله هو

(مترجم پروفیسر عطیه خلیل عرب)

د فارسي ژبې هایکو ګانې او ترجمې

ع۷

اوښکې مې کمې کمې اوس تو ئېږي | گریه کم کم است
بلا موده او شوه زما دننه | از زمانه یا در دل
د یو موسم حکمراني جوړه ده | یک رنگ موسم است

ع۸

داني باران د پشکال داسې وو | باران امسال
د اونو پاڼې زعفراني شوې تولې | زرد پریده برگ دل
او دیوالونه مې د کور راشنه شو | سبز شد دیوار

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سندهي هايكوګانې او ترجمې

ع۹

غرونو ته او کوره هیڅ غږ نه کوي   گم صم تيا ڪهسار
خوځي ازار وريسي شوي دي نو   ماڻهن کي پيتر ڏسين پيا
اوس د پيرو عذاب انسان دل کوي   صدبن جا ازار
(اقبال حيدر)

ع۱۰

هسې نه ځان له تندې اوړني ته   ياتي جا جهرنا
وريسي لړ غوندي لمبون خو اوکړه   گولڻ سان ملي وينڊا
نو د اوبو چينه هم دلته کښې ده   منان مرو پياسا
(اقبال حيدر)

د بلوچي هايكوګانې او ترجمې

ع۱۱

دا زړه مې هسې بې قراره دې کښې   بے قرار انت دل
د هر موسم په ژبه دا نغمه ده   موسم انت و دارانی
د منزلونو سپوري لرې نه دي   دور نه لنت منزل
(پروفيسر غني پرواز)

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۲ع

زهٔ هم دَ مینې دَ احساس قیدي یم — ځېرې بنریک آن
راله که غم که خوشحالي راکوي — درد بخشیت کړه دشي
هرڅه چې غواړي دَ جانان خوښه ده — یاد یې کو لیګ انت

(ډاکټر علي دوست بلوچ)

دَ پنجابي هایکوګانې او ترجمې

۱۳ع

پرېږده دَ سیورو تماشې نهٔ کوم
زهٔ دَ ختلي نمر رڼا ته ولې
دومره دَ لاندې نه نظر اوکړمه

ڈھلدے سائے دے دل ہیں کیوں تکدی
میں بلندی ساں اپنواں کیہہ ویہندی
میں تے یا نن ساں چڑھرے سورج دی

۱۴ع

خلقو ته تېکي دَ وفا زوتوم
اوس که زما نه هم جفا اوشوله
ځان له به یو چه دوه سزا ورکوم

میں سبق دینی آں وفا واں را
مینتھوں جے بے وفائی ہو جاوے
دونی ملنی این فر سزا مینوں

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې مثالونو په رڼا کښې یقیناً چې د ژبو د تهذیب فرق به په لوستونکیو منکشف شوی وي. او دا اندازه به ورته هم لګېدلې وي چې د دنیا ثقافتونه په کوم نقطه را یو ځای کېږي او په کوم پړاو بېلېږي.

بې ځایه به نه وي که د جاپان د ځینو نماینده هایکو نګارانو د یو څو هایکوګانو ترجمې هم په دې مرحله رانقل کړې شي چې لوستونکیو ته دا شعور هم حاصل شي چې د جاپان زمکه او پښتنه خاوره څېلو کښې څومره ثقافتي فاصلې او جذباتي اړیکې لري.

ع ۱۵: اوبه په غڅه رابېداری شولې
نن چې ناساپه یو اوده ټلوته
یو د چیندخې چې ټوپ واهه

(باشو)

ع ۱۶: څومره بې کچه زړه راښکون دې پکښې
دا د دوو غرونو مېنځ کښې لاره چې ده
د بنفشي ګلونه خاندې پکښې

(باشو)

ع ۱۷: بېخي ورک وومه یواځې وومه
چې مې یو اوچه ځانګه ماته کړله
د زړه د خلاصه مې ژړلي دي نن

(شیکي)

Scanned by CamScanner

ع ١٨، دَ خاموشۍ راخور جادو دې پکښې
دَ چینډ خانو اوازونه واوره
یو الله هو او الله هو دې پکښې

(بوسون)

ع ١٩ که دَ ما بنام تیاره خوره شي نوځهٔ
ا نرګسي سترګې چې اور اونیسي
دَ زړهٔ په لارکښې مې دیوې بلې شي

(بوسون)

ع ٢٠ ته دَ مارغانو وینا واوره کنه
واټې جهاز هواکښې پورته شي او
خپلو وزرو له رپا نهٔ ورکوي

(یا ماکوچي)

ع ٢١، ورځه زمونږ په سر اور وروي
دَ شپې موونږ ني حادثې دَ فراق
په کومه لاره باندې ټک اوکړي ټوک

(سانتوکا)

ع ٢٢، ما سره مل زما خوبونو کښې ده
سترګې چې پټې کړم ښکاره ئې وینم
هغه زما نه جدا شوې نهٔ ده

(سانتوکا)

۲۳ع، واوره، هوا او د باران شرقا وي
د جدایۍ په دې موسم کښې راشه
چې قافلې سره ملګري شو مونږ

(اِستا)

۲۴ع، اُف دا سپین بږیرے بوډا او وینه لړ
چې سر وهلے پر وهلے کړنګي
په ادیره کښې تږې نه لار ورکه ده

(اِستا)

کېدے شي چې ځنې د وهم رنځوران دا هم وائي چې دا نمونې هسې بې ځایه راوړلے شوې دي. خو رښتیا خبره دا ده چې په دې حواله پښتانه لوستونکي په ورمبي ځل د هایکو عالمي تهذیب سره پېژندګلو ترلاسه کوي. او بیا په دې پسې ایې کښې لوستونکو ته دا هم خودلے شوي دي چې هایکو څومره سنجیده تخلیق دے او د څومره تخلیقي زاره چاودون غوښتونکے دے.

پاتې شوه دا خبره چې هایکو د کومو موضوعاتو احاطه کوي. نو ددې خبرې ښکاره جواب خو دا دے چې دا یو ادبي صنف دے او د ادب موضوع ژوند سره تړلي واړه موضوعات وي. ځکه نو په هایکو د موضوعاتو قدغن لګول ښې ناروا کار دے خو چونکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هایکو دَ هیئتی ارتقاء سره سره دَموضوعاتي ارتقاء نه هم را تېر ه شوې ده نو بایـد چې سرسري ذکر ئې اوشي. دَ هایکو دَ هیئتي تبدیلیو په شان دَ هایکو دَ موضوعاتي تنوعاتو اصل مرکز هم جاپان دے ځکه نو دَ څه وخت دپاره سپو دي خپل اصل ته ورګرځولي کېږي۔

دَهایکو دَ موجد او باني "باشو" رائې ده

"دَ هایکو تخلیق کښې دَ ماشو مانو فطري روح ته نظر ورستنول پکار دي"

باشو دَ فطرت او دَ انسان ترمېنځه رابطه دَهایکو موضوع جوړه کړه او بیا ئې په یوه ننداره کښې دَ کمو نندارو او تماشو سپو دي هم په ګډا کړل. لنډه دا چې باشو هایکو دَ فطرت راز داره اوګرځوله۔

"مسا او کاشیکي" چې دَ باشو معاصر وو دَ خپلو لسو فلسفیانو شاګردانو په مرسته دَهایکو موضوع ذاتي وصائفو او شخصي انفرادیت سره اوتړله او دَ هایکو دَ تخلیق سترګې ئې دَ انسان دَ داخل پټ پټو نو ته ور ستنې کړې خو دا سلسله ورستو دَ لفظونو یوځنګل کښې بدله شوه چې معنې به پکښې ورکېدلې. ځکه خو "بسون" ددې رجحان غند نه اوکړه . او باشو ته ئې دَ ورستېدلو بشکاره اعلان اوکړو .

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بایاشی اِسّا" د هایکو تخلیق د زېښلي طبقې
او د ورو ورو بې وسو مارغانو ځناورو د دردېدلي
او رټېدلي ژوند د اظهار سره او تړلو.
او بیا د جاپان د جدید هایکو لیکونکیو سرخېل
"سی، شی ماماکوچې" د هایکو د تخلیق خوره چولې
کښې د فطرت د تماشو سره سره د کائناتو د تکویني
نظام رازونه او سماجي پېښو اسباب هم را اونغښتل.
بهر کیف د موضوعاتو د تنوع باوجود دې ټولو
هایکو لیکونکو کښې فطرت او د فطرت متعلقات شریک
قدر او موضوع وه. خو په جاپان کښې د هایکو
لیکونکیو یو داسې ډله هم پیدا شوه چې د فطرت او
د فطرت سره تړلې عناصر او عوامل ئې رد کول شروع
کړل او د هایکو په تخلیق کښې ئې د دغې ځینو نفي
اوکړه. د دوی په خیال تېرې لمحې او د فطرت د
موسمونو بدلېدل رابدلېدل په ذهن کښې د ماضي
د جاګیردارانه سوچ عکسونه ورننه باسي ولې بیا هم
د جاپان زیات تره هایکو نګارانو د فطرت غېږه
کښې د خوب لیدلو عادت پرې نخودلو.
ددې اختلاف په شا د تخلیق د ازاد عمل (Free
Imaginative creativity) او د تخلیقي انضباط
د (serious Artistic discipline) متقابلو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

عملونو انګازې صفا او ربړ له شي.

ترڅو چې د ښځينې هايکو د موضوعاتو تعلق دے نو ښځينه هايکو په دې لړکښې په ځان لمېځې قدغن نهٔ بردي. هاغه توپې هلې ځلې چې د ښځينو د ژوند تصوير ترېنه سازېږي. دا يې په ځان کښې ځايوي. البته اخلاقي قدرونه د ښځو د لاندې نهٔ راولي د ښځينې هايکو پس ايه چالله هم دا بلنه نه ورکوي چې راشه په ماکښې د خپلو سفلي او حيواني خواهشاتو لمون اوکړه . يا په ماکښې د خپل جنس زده ژوند او ځنګلي مزاج تنداري اوګوره او س که څوک داسې کوي نو هغه پوهي شه او د هغهٔ خدائے.

زهٔ د دلته يو وارې بيا ددې خيال اعاده کوم چې ښځينه هايکو کوم اجتماعي عمل او اجتهادي بصيرت رازېږولي ده بايد چې رعايت او لحاظ يې اوساتلے شي. مطلب دا هم نهٔ دے چې د تجربو سفر دې په ځائے اودرېږي. ولې ترڅو چې په هايکو کښې نوې کاميابه او معقول هيئتي تجربه نهٔ وي شوي. نو د بې ځايه اختلاف سنګر ېږغودل عين روا داري ده. او بيا هسې هم د يوې کاميابې تجربې بې ځانه غندنه ژبې ته نقصان وررسوي.

د موجوده ښځينې هايکو کېږه دا هم ده چې خپل

Scanned by CamScanner

ځان او ځوله جامه یې د پښتنو د ثقافت په رنګونو ښائسته کړې ده. د داسې هایکو راټنګ د پښتو ژبې د اوازونو، سیلابونو او انګازو ګټوري لحظې دي. پښتنه هایکو نه یوازې د فطرت هنداره ده بلکه د فطرت او روایت د اختلاط نه د رازېږېدونکو مظاهرو په ملا سورلي هم خوري ګټیا ده. پښتنه هایکو د فطرت او روایت په ګټهپېږونو پښه نیولې د ژوند تر تبدیلۍ لحظې رانیسي او نوې تنظیمي او هنري ساه پکښې ورپوکي. دغه رنګ ځان له د مخ سره راټولوي.

باید چې پښتانه هایکو لیکونکي د چاپېره ماحول سره سره خپلې تخلیقي چینې او د ځان دننه ریښتیا په پوره هنري پوستوالي او روانۍ سره راپوځائے کړي او د عظمت او رفعت نه ډېرېدونکي ترانې او سندرې ترې نه راوزېږوي. یقیناً چې هم داسې به کېږي.

په ډېر درناوي
اظهار الله اظهار
لیکچرر اردو څانګه اسلامیه کالج
پېښور یونیورسټي
نېټه ۔ ۲۱/۶/۲۰۲۰

حوالې

۱۔ اظهار الله اظهار — راته غوږ ونو کښې بنګړي شرنګوي

۲۔ اظهار الله اظهار — کاڼي د ګل په لاس کښې خوندنه کوي

۳۔ اسمٰعیل ګوهر — مسکا

۴۔ دیدار یوسفزے، ډاکټر — نسکورې لمبې

۵۔ سهیل احمد "مدیر" — هایکو انټرنیشنل (اقبال حیدر نمبر)

۶۔ شکیل احمد نایاب — "پلوشې" غیر مطبوعه

۷۔ ناهید سحر — خپلو خوبونو له تعبیر لټوم

۸۔ نواز طائر، پروفیسر — خوبونه خپل کلي کښې

۹۔ محمد ایاز غزل — د بناستونو د صحرا ورځې (غیر مطبوعه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوئې مې داده چې بنده يمه ستا
برېت اخر اووايه په څه تاوکړمه
چې يوه ساه مې هم اختيار کښې نه ده

❁ ❁

دَ اخري رسول امت کښې يمه
اوس خو زما او دَ جنت تر مېنځه
بېنې قسم دے فاصلې نشته دے

Scanned by CamScanner

ځوک به زما له حاله څهٔ شي خبر
یو نوی داغ مې په لمن پرېوته
چې د ګلاب څانګه کښېږي ګل نیسکاره شو

❁ ❁

زړهٔ دَ چا ملاسته غوا ړم نهٔ پاسوم
شنېږي څکه ستا دَ چم لېوني
ما په ازغو باندې راکاږي مدام

❁ ❁

مخ دې دَ ورانې اُښې غوندې دے
بنهٔ به وي دا چې درته ګورمه نه
خو به دَ ځان سرهٔ په جنګ اخته يُم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ زلفو سیورو ته مې خوب کولو
چې دَ ښځې ژړا راپیاده شوله
په سرهٔ غرمه تړېنه راپاسېدمه

✿ ✿

دَ اسمانونو ورته سرخکته وي
گل به کرم دَ محبت، چرته چې
دَ رېل پاتلي دَ غر سینه پرېکوي

✿ ✿

څومره شرمېږي دَ بناښت مېرمنه
ورته چې گورم په نظر دَ مینې
رانه دَ خوړ اوبو کښې ځان غوپه کړي

Scanned by CamScanner

بې روزګارۍ چې مې بچي اولیدي
ویل یې ګرانه بابا غم مه کوه
بیا به ټافیانو پسې نه ژاړمه

❀ ❀

شیرینې ژوند د شوګیرو نامه ده
خپله خواني دې چرته خاورې نه کړې
د زوړ دیوال سیورې ته خوب مه کوه

❀ ❀

رب دې اباد کړي خپل کورونه په دوي
خو یو ژور سوچ کښې راګیر شمه زه
پېغلې چې مانه اتوګراف اخلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ لېونی سره به اوس څهٔ کوم
وائي که شل ودونه هم اوکړي تهٔ
نو زهٔ به یَم ستا یو ویشتمه ښځه

❀ ❀

زهٔ چې ترې لړ هم لرې کېږمه نو
راښسي ژاړي دَ کودر غاړه کښې
ما دَ کنګا په اوبو اولامبوی

❀ ❀

په یو غورځنګ سره اسمان ته رسي
وه لېونی ښغلي په خود کښې اوسه
تا لا دَ زمکې تل لیدلے نهٔ دے

Scanned by CamScanner

په زړهٔ کښې وایُم داسې مړ بهٔ یمه
چې مې د سیند څپې تر لرې یوسي
دنګه غړۍ ئې نوره هم پورته شي

✿ ✿

زړهٔ په یوه خندا لمبه داسې شي
لکه د اوړي د غرمې له تاوه
د ښار پاخهٔ کورونه اور اخلي

✿ ✿

مینه په ځان ګواښي نهٔ رد کوي
تا یاسندې ښکله اعتبار اوکړمه
تهٔ خو د هر پېغوره تېښته کوې

تهٔ دَ سپېلو کاروان ته لار مهٔ نیسه

په شا ستانهٔ کړه نظر ونهٔ دَ ښکار

ځه کور ته ځه! چې ته سر توره نشې

❁ ❁

اوښکې چې ستا سترګو کښې اوچې شې نو

دَ شپې تیارهٔ مې اندېښنې زیاتې کړې

دَ اسمان ستورې رانه لار بدلوې

❁ ❁

درسره حقې شرې ننهٔ کومه

ځه ستا دَ خېږ نه مې توبه شیرینې

خو راشه اوس دې رانه سپې کورې کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکار مونه دي د فریب رنګونه
د سپرلي باده خپله لاره نیسه
هسې په مونږ پوری خندا مه کوه

❁ ❁

مینه په هر موسم کښې خوند نه کوي
په سره غرمه له کوره مه را اوځه
د پښکال تاو دې میراته نه کړي

❁ ❁

ستا د قامت سوځ مې شمله هسکه کړي
چې بازارونو کښې د ښار جینکۍ
د سنډلونو په زور قد لویوي

Scanned by CamScanner

ستا دَ ژړا ارمان دې اوَرَژي خو
دغه يو څو څاڅکي باران شيريني
ددې وطـــن دَ زمکې تاؤ زياتوي

❁ ❁

د سمـنـدر سفر راياد کړه کـنـه
رانـه چاپېره طوفانونه ووخي
دَ ډوبېدو راسره ويره نـهٔ وه

❁ ❁

کور کښې دَ سپږ اوږو درک نهٔ لګي
خو ځان دَ هيچانه هم کم نهٔ ګڼم
دَ وخت درې خمبيره لګي زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته وے مسافری مه کوه
لاړو د سر سپورے دې نم خاورې شو
د کور دالان دې پرېوتې اوخوړو

❀ ❀

د یوې پېغلې داېرې لوسته
ورته حېران شوم، ما یوه لحظه کېنې
کېنې برېنډې فرښتې اولیدې

❀ ❀

درد لا د اوښکو لار لیدلې نه ده
وژني چې مونږ د خپل وجود تاوونه
لا پشکال بارانې شوے نه دے

Scanned by CamScanner

دَ بې وسۍ داستان لا ختم نهٔ دے
ستا آواره خورې ورې زلفې هم
دَ چا مزدور په سر وریځې نهٔ شوې

❀ ❀

ښکله مره شي دَ نسلونو لوږه
هر څهٔ بندهٔ ده تېر دي خو غم دغه دے
زمونږ نه سترګې راپورځي هسې

❀ ❀

دَ حاسدانو شمېر مې زیات دے بلا
دردې سېوا شي نو په نیمه شپه کښې
ستوري راپاسېږي اتڼ واچوي

زغلمه ځُم دَ پلوشو په اوږو
زهٔ دَدې خاورې سره مینه لرم
خو دَ اسمان فکر مې هم کومه

بنګړي دې مات دانه وانه پراته دي
له تانه زار، راسره ضد مهٔ کوه
پرېږده چې فکر دَ روزګار اوکړمه

زمونږ دَ کلي بې اسرو ځهٔ شولهٔ
کور ته به رسو کنه لار کښې به مرو
هېوي ټرېفک دے او کچه لاره ده

ستې دې ستړي دَ ځوانۍ تاوونه
وېښه چې ښکل دې کړم خو خهٔ اوکړمه
سکروټې نهٔ ږدمه په شونډو دَ ګل

❁ ❁

خواښې منم له موره کمه نهٔ وي
خو که زما په کور کښې ګوتې وهي
هسې به ژوند دَ خپلې لور خاورې کړي

❁ ❁

ساه راکښې نشته خو خبرې کوو
لکه په زوړ کښې چې بجلې لاړه شي
او دَ پکو پرې تاوېږي هسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې وایه که زما په لیدو
د زړه درزا دې سوا شوې نه وې
تو بیا دا ستا غوږونه سره ولې دي

❁ ❁

د مینې کومه سلسله یاده کړم
د تېلې فون تلې چې اوغږېږي
وړم که څوک ماله په مړۍ غلې شو

❁ ❁

خوایږه د مینې راپېږ زوکړه هله
چې ستا بانه برند شې شیرینې زما
تو کېږ چاپېږ توري مچۍ والوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورک مې له ځانه حادثې کړي د ژوند
داسې مې هېر شي د ښائست یادونه
لکه چې اور د ځنګونه ورانه کړي

❀ ❀

پېغلې ځواني دې د سپرلي موسم دے
ستر ګې چې واړوې راګوري په شا
اسمان کښې پرق شي د یاران شپه شي

❀ ❀

فطرت ښائست هم د انسان زیاتوي
چاپېره اوخاندي ګلونه د رنګ
د ربل پاتلي چې د غر زړه کښې اوځي

Scanned by CamScanner

دا نه چې زه ئې وننګینې نه وینم
خو د فطرت څنګل وحشي داسې دے
چې ښس ښخانو له پناه ورکوي

❀ ❀

د خدائے رحمت هم امتحان دې کني
چاکښې هم مینه ورورولي نشته دے
دا د چینې اوبه چې کوم پله ځي

❀ ❀

خدائے شته مدام د ژوند سندرې وایم
زه د بښمنې چا سره نه کومه
ما د خودې چینې اوبه څکلي دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا معجزه دَ محبت اووینه
چې دَ درد څپکه په اسمان خوربږي
دَ اور بڅرې دَ یاران څاڅکي شي

❁ ❁

سیلاب چې راوړي دَ ګلونو څانګې
دَ خوشبویو قافله لوټ شوله جوړه
اوس به دَ کوم تصویر په داړ ژوندی یو

❁ ❁

دَ نظرونو تماشې اوخوړې
دَ ارمانونو مې دنیا ورانېده
تا دَ رنګونو لوګې رانیوې

Scanned by CamScanner

اک یو تصویر زما په سترګو کښې دے
ماله به څوک د خوب تعبیر راکوي
باران وریږي او فصلونه سوزي

❀ ❀

ددې وطن فضا سپېره دومره ده
یخه هوا که هم راوالوځي نو
دچا غریب په خونه اورپورې شي

❀ ❀

آ لېونۍ مې چرته قتل نه کړي
دومره خرابه شوه فضا د وطن
څوک په رڼو اوبو کښې ځه نه ویني

تپوس کوم خو خفه کېږې به نهٔ
دومره دې سترګو کښې وحشت ولې دے
ته کهٔ د ښکار سپو زغلولے نهٔ یې

کور ته ورځه رب دې سر توره مهٔ کړه
بې لوپټې حُسن رسوا داسې شي
لکه چې رنګ د لوګي والوځي

د ښار مېرمنې خپل خاوند ته وئیل
خدائے شته له تا ئې سترګه هم نهٔ ړپي
ستا د دفتر چپړاسي ما تنګوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته معلومه دَ دښمن توره ده
چې ندۍ مدام کړځي په زور دَ اوبو
ته ترېنه لاس واخله نو هېڅ به نه وي

که درته غین نه کوم تېر نه اوځي
پرېږده بې خونده ډېر دي بنه پېښم
ته دَ موکې په زور توپونه وهې

پېښ ندکلو نشته دَ خور او دَ لور
ددې وطن زلمي خو داسې نه وو
څوک مې دا زهر کړوي وینه کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ په ساحل د سمندر ورک شمه
د درد د زانګو سېل راوالوځي او
د اوازونو په مرى غلې شي

دومره اوچت ټوپونه څله وهې
زما خبرې ته هم غوږ کېږده لږ
څوک دې الوړے اوړنده نکړي

د سر پروا مینه کښې نهٔ کوم څو
دومره زما قتل اسان مهٔ ګڼه
زهٔ څه ویستلې اوبهٔ هم نهٔ یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروت که د سلو پر دو شاته یمه
د نظر پرق به می در اورسوي
هوار د تندر په اوږو الوځم

❁ ❁

د خوشحالۍ بنیاد په غم وي ولاړ
زما په شونډو خندا خوره شي
لا د غوټۍ زړه خو چا وُدلے نه دے

❁ ❁

اوس خو بېله ستا ده چې راځې او که نه
شیریني ته چې مې په خنک کښې نه ځي
نو پلوشې مې د سپوږمۍ سوزوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ روح زخمونه مو له شمس اوونل
مهٔ خوشحالیږه لېونی که په مونږ
اسمان دَ کاڼو باران نهٔ وروي

❁ ❁

څه ته مې زهر خوروه ویته کېنې
خو چې زما دَ مینې زور اووینې
مرګ هم دَ نیمې لارې ستون شي زغلي

❁ ❁

اسمان بلنې دَ راتلو راکوي
ستورې ګڼرا کوي په ساز دَ مینې
څٔي چې سوارهٔ شو دَ هوا په اډکو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رب دې ژوندی لره خوشحاله اووایم
د کټو کور دې زړه د کاڼي کړلو
مینه اوس تا باندې اثر نه کوي

❀ ❀

شیرینې مه ځه د هوا مخې له
چې ستا د زلفو خوشبویه شي خورې
په اور کښې اوسوزې وړ مې د کلو

❀ ❀

زړه به بلا بلا مزې غواړي خو
طوفان دې، مه اوځه له کوره بهر
د خپلو زلفو دام کښې ګیر نه شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ له تانه یو تپوس کومه
په نیمه شپه د سمندر ننداره
رانیسې ولې د اسمان لمنې

✿ ✿

د غټې غوټۍ نه پرهېز کوه لږ
وازګه دې ډېره په بدن اوخته
نیمبو څوړ کړه د قهوې پیاله کښې

✿ ✿

د خودداری د اسمانونو مینځې کښې
ځکه زنګین مه جوتې خورمه زهٔ
چې ما جوته د چا خوړلې نهٔ ده

Scanned by CamScanner

که جذباتي شوې ځان به اونه مومې
د خپل رفتار تېزۍ د لاس لاندې کړه
اُس د ځوانۍ دې واګې اونه شلوې

❁ ❁

د زړه د درد منزل سر ښکته شي
مینه روانه د اوبو غونډې وې
ژوند خو د واورې چم دے زر ویلې شي

❁ ❁

په سمندر کښې رېز مرېز شي غرونه
ته چې پستې پستې خبرې کوې
زړه مې د کاڼي په رنګ ټوټې اونه چوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يمه ژوندے ستا دَ ليدو په اميد

وې دَ نمر دَ پلوشو سپوږمۍ هم

تیارهٔ چاپېره په ګودر خوروي

اوس يې خپل وس يې خپل اختيار کښې نهٔ یم

ما چې رنګينې لوبې اولیدې .

دَ زانو سيل ځان سره یوړمه زهٔ

ستا دَ بنا دُست لمبې مې مرۍ په زړهٔ کښې

خپله پسته سینه کښې زور راکړه ښه

دَ ژوند دا شور مې چرته کانړے نهٔ کړي

Scanned by CamScanner

د ناز شمله به مې راټیټه نهٔ شي
نمر چې پرېوځي نو زما شیرینې
شفق شفق څادر به تا غوړوي

❁ ❁

تا چې تر منځه لوېشته اووېسته
سپوږمۍ زما او ستا شوې لارې جدا
ته په فانوس زړهٔ په ناموس پسې ځم

❁ ❁

پوهٔ شومه اوس چې پښتنه پېغله يې
مات چې کړل ما ستا دَ زندان سیخونه
تا دَ پیشو پښې په ما ښخې کړې

دَ پاغوندو باران لمبه لمبه کړم

زهٔ لا په دې فرېب کښې ګېر ومه چې

دَ واورې غر لاوا نوستلے نهٔ شي

✿ ✿

ګله ګونګښېږي دَ سندرو ژبه

ډېر که ئې غروته په شا اوتمبوي

او درېږي نهٔ دَ اوازونو سفر

✿ ✿

زموښ دَ کور چت که راڅاڅي په مونږ

شکر په دې خېره هم اوپاسو

چې په تالا مېدان خو پاتې نهٔ یو

له حد نه نهٔ اوځم خوځهٔ اوکړمه

دَ هاغو نرمو ګلورينو شونډو

جو ته چې اوڅکمه، جو ته جو ته شم

اودرېږي نه دَ قيامتونو سفر

خو چې په کور کښې جينکۍ ښغلې شي

اواز دَ تندر غورځېدو واورمه

څنګه شي ختم ازمېښتونه دَ ژوند

چې يارانو نه دَ سپېلو کښېږي نو

يوسې شيبې دَ لوکو رنګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زهٔ فالګی ته لاس په خهٔ اوبنایم
ستا د تندې ګوښې لیدلې دي ما
زما د لاس کرښو کښې هیڅ نښته دے

❁ ❁

د کمپیوټر نه مې پوښتنه اوکړه
اوبهٔ په ډانګ باندې بیلیږي که نه
دې کښې یو پلار په ځې دزې اوکړې

❁ ❁

لا د ادراک منزل نه ډیر لرې یئ
یو نسې سترګو نه خوبونه زما
د ورک نظر تعبیر مې مهٔ راکوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د قتل تور درپورې مه شه
ته چې په کږسه کږسه خاندې جینۍ
یام کوه ماته زاتر غاړه نه شې

❀ ❀

کږې مې یوازې د ما بنام تیاره کېنې
چې خپل غرور تر ښه لمبه پورته کړې
بیا مې په سره غرمه کېنې سپورې نیسې

❀ ❀

دا چې د غر په چینه خه شوې دې
ستا د پېښو بوشړنګ راونیسې او
بیا مې تر لرې انګازې خوروې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ به ډوبېږي په ساحل کورونه
چې خاموشۍ د غزاليو ستر‌ګو
د سمندر د شور بنیاد ايښی دے

❁ ❁

ستا نه قربان شمه زما شيريني
تا چې زما په شونډو خوله ايښې وه
هاغې يوې لمحې مې ژوند خاوري کړو

❁ ❁

د موسيقۍ لمحې خپله ژبه نهٔ وي
پکښې مدام ستا سندرين خيالونه
د ژوند رنګونه، تصويرونه وېشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاورې شم پوے دَ اختروںو په خوند
کشتۍ کښې ځي، شي له نظره پناه
او زهٔ دَ سیند په غاړه ناست پاتې شم

❁ ❁

دَ سروې اونهٔ چاته نهٔ ښیتهږي
ده قدرمنده په دا حال، کښي نو
نهٔ خو میوه نیسي نهٔ سیورې لري

❁ ❁

څه چې دَ ستورو په لټون کښې اوځو
رانه چاپېر دَ سمندر اوبهٔ دي
دَ جزیرو مینځ کښې ژوندون تېروو

Scanned by CamScanner

ستا دَ راتلو ښکالو خوره شوله جوړه
دي چې دَ ټول کلي غوږونه ولاړ
دَ زړهٔ درزا مې نوره هم تېزه شوه

❁ ❁

جوړه تېره تُوره دَ غرڅېږه شي
راشي په منځ او شلوي تال دَ بوږی
دَ پسرلو باران مې لا زړوي

❁ ❁

دَ شين اسمان باران په شړق اوکه
په کومه ورځ چې دَ ګمید رواده وي
بنارسۍ په سر دې اوښهٔ وينم

منه اوږده بانړه دې مه برندوه
ستا شاهیني نظر چې پوره شي نو
وایم که باز چېرته مرغه اونیوه

❁ ❁

زه مخنور نه یم شیرینې زما
د اوښکو پړق مې ستوري هم تت کړي خو
تورې چشمې په سترګو کړې دي تا

❁ ❁

خپل احساسات مې په غور څنګ داسې کړي
چې د سرخکو سېل راپورته شي نو
زه د اسمان غاړو کښې والوځمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې څه! رب دې ودانه لره
ستا په کنځلو مې زړه نه بدېږي
ما د سیندونو روانې لیدې دي

❀ ❀

څه که یاران پرې د سپرلي ورېږي
چې د غرمو تاو تر پښه رس وېښتې وو
د هاغو اونو پاڼې شنې نه شولې

❀ ❀

څوک هېر وله شي د ژوند حادثې
هوا چې هسې پاڼه هم خوزوي
وېم که جونګړه مې طوفان یوړله

Scanned by CamScanner

وائې منمه چې سړے ئې شریف
خو ژوند هم ځان له غرقولے نهٔ شم
ستا نه خوښتر که د چا هم نهٔ زېږي

ستا په سر کلي سره شړ کړمه، خو
بې وجې ښکته چاته لاس واچوم
اوس څوک په اوچه هم لامبو نهٔ وهي

د هر لوے عذاب دے د احساس محرومي
زهٔ خو څهٔ ستا لار کښې ولاړ نهٔ ومه
تا د موټر هارن په څهٔ اووههٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ د دردونو د صحرا تنده یم
ساه چې مې کله په وتو شي نو بیا
څه اسې شته له شرم نه اوبهٔ اوبهٔ شم

❀ ❀

د تعبیرونو په فریب تېر وتم
ما چې په لاس کښې لنولکې اونیوه
نو د ښائست رنګونه ټول والوتل

❀ ❀

جوړه کړي قیامت د لوپټو الوتل
ستوري راکوز شي د ګودر په غاړه
او د اوبو څاڅکي اسمان ته رسي

Scanned by CamScanner

سوچ کښې شې ورکه چې دریاد شمه زه

ریموټ په لاس تې وې ته ناسته وې او

چینلې هسې بدلوې لېونې

که دې په زړه کښې وې ارمان د مینې

هلته راځه په بس ته بیا ځېرته چې

د پوخ سړک نه کچه لار بېله ده

د سمندر طوفان مې ځان سره وړي

ستا نرګسې سترګې رایادې کړمه

پورته د ستورو چم ته اوخېژمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن دَ مینې په خوند څه پوهېږي
ستا دَ یوې خندا نه زار شیرینې
خورې ورې دَ کهکشان سلسلې

❁ ❁

اوښکې دې اوچې له بڼو کړه کښېنې
دا دَ احساس چپه به تا ورکه کړي
غمې ښیندمه مه دَ صحرا شګو کښې

❁ ❁

ځان رابرڅېره کړې دَ زړونو درزاء
دَ محبت آواز خو نهٔ ورکېږي
اوس هم فضا وائي زمونږ سندرې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاږهٔ ښاپوونه دې زما شیرینې
نوې دلدل کښې دَ ژوند خخه نه کړې
ځه رانښکاره کړه چې یو لار را اوځې

❁ ❁

اوښکې ښو کانو کښې هم لارې کوي
ښو چې نرمې پکښې را تغسله ذره
دَ اوچې دم دے څوک ئې څه اونیسې

❁ ❁

زړهٔ مې یو درز کړې چې دَ کلي غریب
بیکړې تړک وهي اور اولګوي
په نیمه شپه چرته قیامت رانشي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټک ورکول خو وي فطرت د لرم

خدای شته چې يو ورځ به دې مرګ کړي په چا

د دې لور څه فرشته خو نه وي

❀ ❀

ساه چې د وخت اجيس ته راکاږي څوک

داسې د زور سيلۍ را والوزي چې

په بله وار وي د چم کورونه

❀ ❀

کاڼي د غره له سره اورغړوي

چې ځ په لاندې ځي کورونه وران کړي

خو د طوفان د زړه نه تاوونه او ځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تهٔ چې دَ سیند په غاړه کور جوړوې
ډېر مبارک دې شه زما تسیینې
خو که سېلاب راغې نو بیا به څهٔ وې

❀ ❀

ښځو ته او کوره چې وائې شلوې
دَ کټ په لنګه ئې بورقه پرته وې
په یوه خیپه کرځي په ټول کلي کښې

❀ ❀

خو ښه دې خپله خو ویښ مه زهٔ
تا دَ کولال هنر بې لارې نهٔ کړې
جوړ دَ یوې خټې نه ټول لوبنې دې

Scanned by CamScanner

ستا تورې سترګې څنګه هېرې کړمه

ما دَ زم زم په اوبو هم اووینځه

خو دَ لمنې داغ مې هغسې دے

❀ ❀

زړهٔ چاته سپک کړمه شیرینې زما

دَ راز خبره درته ما کوله

خو ستا دَ خولې پرغولے هم نشته دے

❀ ❀

څوک هم دَ ژوند په خوږو پوهه نشي هېڅ

لکه دَ کلي دَ تماشګي مزدوري

څهٔ دَ اوړو څهٔ دَ بونو اورسي

تا چې پرې شل کاله خوارۍ کړې وې
هغه تصوير مې کباړي بازار کښې
په يوه نيمه روپۍ واخستو نن

❀ ❀

تپوس کوه مه، دَ ځوانۍ دَ مينې
خو په سيلۍ کښې باد يوه اوخته
او دَ يو چيک سره ئې تار اوشلوُ

❀ ❀

زما په خپل زړهٔ باندې وس نهٔ رسي
خو چې در ځمه ستا دَ چم په اړخ
تهٔ دَ هوا خپو کښې زنځير اوتړه

تګ شي عذاب دَ اسمانونو په لور

هسې چې هم راته سپوږمۍ اوخاندي

ستوري مې وريت کړي په چابک دَ دنيا

❀ ❀

دا دَ فېشن جهالت هم اووينه

اُ چې الف ته هم کوتک وائي تل

دَ کتابونو ستهال کښې ګرځي مدام

❀ ❀

خوب ته مې نه پرېږدي دَ تن زخمونه

ژوندے احساس مې تر سحره پورې

دَ ستومانۍ ويستو سزا راکوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وفايي کښې دې هيڅ شک نشته خو
ساه مې اوباسې دَ الفت ساده کې
زړ درله جوړه دَ اوړو پوزه کړې

❁ ❁

سمسې نه زمونږ دَ ښار جينکۍ
که ترې چاپېره ديوالونه تاوُ شي
اوخاندې زړ دَ کور کړکۍ ښه ته کړې

❁ ❁

حُسن په هر رنګ کښې قيامت جوړوي
زلفې چې واړوي له مخه په شا
دومره ښايسته شي چې نظر اوسوزي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د شپې کور ته ناوخته ځمه
اووائي رب دې ځواني مرګه کړي ما
جانه! چې بیا ستا نه ګیلې نه کوم

❀ ❀

تل مې تیر یاسي د الفت په فریب
بد دې بلا د تورو سترګو آزار
زه په شینشغه ښځه واوړیدمه

❀ ❀

وایم چې ښکل دې د تندي کونجې کړم
زړه کښې چې هیڅ د مینې تاو نه لري
مړاوي به څه شي د کاغذ ګلونه

Scanned by CamScanner

راته رایاد ستا د لمبې خوانږه کړې
اوس چې د هر چا تیلي فون راشي نو
خدایګو زما د زړه درزاء تېزه شي

❀ ❀

شیرینې زړه دې لاندې باندې نشي
اچې توتي تمانچه کړ خوې
خدای شته ویرېږي له هاکې د ړزه

❀ ❀

ستا د خپلوۍ ارمان مې هم اوژېږ
خو ساه چې اووته د ګل د زړه نه
نو سر تور سر مې خوشبوۍ اولیږې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېدله نهٔ شې دَ بنائُست رنګونه
تهٔ ګوره ګې دَ فطرت لاسوکښې
دَ موسمونو په فرېب تېروځې

❀ ❀

يوه لحظه چې هم هوا بنده شي
دَ زړونو شور دَ غوږ پردې اوشلوي
ما دَ خُنکل طوفان کښې مهٔ کېږوه

❀ ❀

دَ طوفانونو زور په شا تمبوي
دَ محبت يوه نازکه خندا
له تاترې دَ سنره هم پورته ده

Scanned by CamScanner

دلته څو چغې هم ګونګې شي په خوله
د اوازونو دا ویجاړ کلي به
د خاموشۍ په ژبه څوک پوېږي

❀ ❀

خوند کوي څومره سوزېدل مینه کښې
چې سروې پېغلې مې نامه اخلي
اور ونه واخلم د چنار اونه شم

❀ ❀

څوک به دې اوورني د خپلې ویرې
او به خوري سر چې ازمرے نه ئې ته
هسې غرمبېږې د لومبړ بچیه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته هیچا ته ملامته نهٔ یم
که د مینې په تول روان یمه خو
دَ خپل رفتار سلسله نهٔ ماتوم

❁ ❁

داسې دَ هر ستوري لټون مهٔ کوه
پام کوه کور دې غرغنډې اونکړې
اورونه کړې دَ رڼا جامه کښې

❁ ❁

دَ فطرت ناوې څومره ظلم دے دا
ځان ته غاوره شي دَ نمر پلوشې
په چا رڼا کړي، څوک په اور سوزوي

Scanned by CamScanner

ستا خود سرې خو په ما سرګرځوي
که چنګنړي ته هم کوږدن شولې ته
په چم عـلت کښې په حلوه اوړښم

⁂

ښېرازه پېغلې دَ واده ته ورسـتو
خوند دا سې داړوي تپوس مه کوه
لکه کتهوې کښې چې کبان پاخه شي

⁂

حـد ما تول وي هسې ځان درکول
اخر به ماته شي يو ړز به اوکړي
څو به هوا په يو کنهې کښې پړوکي

بیل چاله ورکړه دا بچې غمېزه کښې
دخاورې خوند زما په خوله کښې دے لا
زهٔ ستا دکوړې په خوږ وخت کوم

اوس که څهٔ وایم ګنهګار به شمه
هسې په ما باندې تهمت لګوي
خپله خندا دګل په وس کښې نهٔ ده

نولے چې مار له په مړه غلے شي
دغوږ پړده مې دا آواز وشلوي
ژوند ګوډاګے دے دفطرت لاسو کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

زغملې نه شي د خوانۍ زورونه
د سمندر دا کم ظرفي اوو ینه
په یو غورځنګ باندې اسمان ته رسي

چې د بچي ژړا راياده شوله
زه ستا د لارو نه واپس راغلمه
بیا مې ځنګل ته ازمرے اوشړه

مسافرۍ دومره اساني نه دي
چې ځکه ونو کښې د ژوند راغلهنو
سپو ږمۍ ته کوره نیمه پاتې نشوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نیمه شپه ستا د راتګ انتظار
پروت یم بې وسېله د اسمان د لاندې
لاړې په ما باندې چېلې جوړې دي

❁ ❁

لوتږه مې مه د دلاسو په فریب
پروا مې نشته که له تندې مرمه
د الله غلبېل کښې اوبه مه رانیسه

❁ ❁

چې معمولي تبه په ما راشي نو
وینه مې ناسته د پالنګ سرته وي
په سر مې ټوله شپه زورونه کوي

Scanned by CamScanner

دَ موسمونو قېد کښې نهٔ راځي عشق
که دَ ښائست جوبن دې تېر شو نو څهٔ
مړاوي لا نهٔ دي ستا دَ ياد ګلونه

د ښائستونو ئې بلا واخلمه
چې په دروغه ترېنه هم خفه شم
خوب ورله نه ورځي بيا شپې روڼوي

ما ئې تر مېنځه روغه رانهٔ وسته
زهٔ د واړو دلوخېل دښمن ګڼلم
لاړ په پردي شر کښې ئې سر اوخوړهٔ

یو درد بدلي پښتون ماته ویل
ما د مړانې انجام هم اولیدو
ځکه وېرېږمه د خپل سپوري نه

✻ ✻

خدای شته چې مرګ مو هم وړلې نه شي
چې مو شیندل سرونه، لارکښې د حق
د کربلا تاریخ مو بیا نوې کړو

✻ ✻

راټیټ شوم د اسمانونو غرور
په سر مې توره اوښانده ده خو
د سر بازۍ لوبې مې پرېښې نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند دَ فریب صحرا کښې نهٔ تېرېږي
زخمي احساس به اخر چرته اوړم
ستا دَ تصویر سترګه ړنده اوخته

❁ ❁

دَ حبس نه مړهٔ نهٔ شو شیرینې زما
تازه هوا یه اوس په کومه راځي
هاغه یوه دروازه هم پورې شوه

❁ ❁

شیرینه دا هم اوربدلے نهٔ شي
ورته چې وېم زما برفي خوبنه ده
زر شو نړۍ او چې اتکې ته اوځي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا مې سپوږمۍ تندر نیولې ده جوړ
پر ده کښې نغښتې پلوشې دَ نظر
زما په زړهٔ باندې تیارهٔ راولې

❁ ❁

ځان ترېنه تل په فاصله ساتمه
خو بیا چې هم ارام ته نهٔ پرېږدې ما
زړدې وادهٔ شي چې ترې خلاص شمه زهٔ

❁ ❁

منه دَ طمعې کور خالي وي منه
څهٔ په جرګو باندې صحرا ته دَ ژوند
باران چې راشي نو طوفانونهٔ اوړي

Scanned by CamScanner

نور دَ رقیب په خوله باور مهٔ کوه
چرته په خر یاندې هم ناست نهٔ دې خو
وائي جهاز کښې مې سورلي کړې دي

دَ پېغلتوب پېچې راپارې نهٔ کړې
بلا مو ده اوشوه شیرینې زما
چې هرو خوله مې په خوله اېښې نهٔ ده

دَ ناوې توب نخرې دې نهٔ منمه
مهٔ وینه پلار کره دَ تلوخوبونه
اوس خو دَ شلو بچو مور شولې تهٔ

آ دَ طلاق دَ نوم نه مرګ ښه ګڼي
خو ازادي ئې دومره خوښې دي چې
چرګ چې هم بانګ او وائي بام ته رسي

۞ ۞

هاغه خوبونه ما نه هېر نه دي لا
لاس چې به تا په سينه کېښودلو
او کوړکو چرګو به هاګۍ شاربلې

۞ ۞

نور مې ماتم په بې وسۍ مه کوه
ستا په ښهو چې اوښکې اوښکې شي ژوند
شغله شغله ستوري په ما پرېوځي

کهٔ ئې ګواښونه دَ نظر لیدے وے
نو مشرانو به وېشلے نهٔ وو
جنګ نهٔ بایلے نه ګټلے بنهٔ دے

❁ ❁

نهٔ مې رانیسي او نهٔ ځان راکوي
دَ مداري لور ده شیرینه زما
پړے راسست کړي پړے راکاږي بیا

❁ ❁

چې خپله نیولے راته اودرېږي لښ
نو دَ بنانُست سپړلي تلوار اونیسي
خانه بدوش شي چرته کږه اوړي

درپسې سیند خو چاڼ کولے نهٔ شم
یوه دَ مینې سندریزه څپه
اوبو را اوړې وه اوبو یوړله

❁ ❁

شیرینې څومره زړهٔ راښکون وو پکښې
تا مې مړه باندې چاړهٔ راښکله
او ما دَ نوي ژوند تصویر ښکلوهٔ

❁ ❁

سوچ مې کاوهٔ څومره بې رحمه دے ژوند
بړ بوکه مې کړې دَ سیند په سینه
بیا راله یو لحظه کښې سر ماتوي

Scanned by CamScanner

رنګ رنګ ګلونه مې راوړلي دوخو

چې ته رانغلې نو شيرينې زما

کاڼو په ما پورې خندا اوکړله

❀ ❀

څه خوندور د مينې جنګ دے کنه

زه چې ترې پورته په کوټه اوختم

اٰ د اننګو مينځ ته راکوزه شوله

❀ ❀

د غې سرخې مې په اوبو لاهو شوې

داسې بدل کړم از مېښتونو د ژوند

لکه چې سرو سره پاره اوکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منافقت دَ ژوند وژلمه خو
نن چې ماشوم بچي په مخ ښکل کړمه
ما وے که مانه فرښته جوړه شوه

❁ ❁

دَ چهت پکے بې حده تېز تاوېدهٔ
چې ورله مخې له مرغۍ ورغله
ماته ئې خپلې بې وسۍ یادې کړې

❁ ❁

ښهٔ ورته پته دهٔ خو غږ نهٔ کوي
اُف دَ کوچوان کاکا تهانګهٔ کلي کښې
هره ورځ څومره حادثې زېږوي

Scanned by CamScanner

هر يو امکان مې دَ خپو لاندې دے خو
چې ستا اوږده بانړهٔ رابرند شي په ما
دَ خپل ايجاد لاره کښې ځنډ جوړ شمه

❀ ❀

دَ لوکو مينې مې ژوند خاورې کړو
چې دَ رنګونو تماشې له تلمه
نو دَ بناسُت کلي کښې سيومات کړمه

❀ ❀

لوښې کوه نښتې درته غږ نهٔ کوم
ستا دَ فريب فريب بناسُت نه لوګے
زهٔ دې دَ ژوند په حقيقت پوے کړمه

ویم که څوک ماته اوازونه کوي
په نیمه شپه رانه خوبونه تښتي
بیا به پېریان بوتل کښې نۀ بندوم

څپې مې د سترګو نه راغلې وو خو
چې راته وېل تا ئې صفت کړے دے
ځکه په خپل تصویر مئین شومه زۀ

دغې چکر خو زمانې اوخوړې
ستا د رفتار مخه نیولے نۀ شم
ځم چرته ځان له بله لار ګورمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې زما په شا ولاړه وې نو
زه د خپل ځان نه خوزېدلے نه شوم
ستا پېلتانه مې ځکه ملا ماته کړه

❀ ❀

ناوې زما مانه خوشحاله څه شي
کش چې شي تېزه مې درزاء شي د زړه
د بناپېږ و وطن کښې ژوند تېروم

❀ ❀

خپله خپل ځان راتولولے نه شي
د اباسین چپې به هېرې شي ستا
که دې رنګونه د اظهار اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای شته په تا پاندې مئین یم خو
مینه د نورو سره څکه کوم
د ژوند ډرامه کښې مې کردار دغه دے

❁ ❁

ستا لو پټې ځان کښې را نغښتې یمه
چې د سفر په نیت روان شمه نو
د هرې لارې په سر تا اووینم

❁ ❁

زهٔ سر د لاندې راګوزار نهٔ شمه
نن د ژوندون د کوهِ قاف لاړو کښې
ستا د وجود خوشبوی رقص سکوی

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځومره کم ظرفه دَ فطرت ناوې ده
ته چې په لېو کښې اوبه راکوې
واخلمه اور تنده مې لا زیاته شي

❀ ❀

واړې دَ خپل زړهٔ نه مجبوره یمه
که ته مې اور ته هم وراچوې نو
دواړه لاسونه به دې زړهٔ ښکلوم

❀ ❀

دَ سپو نه ځان خلاصول گران خو نه دي
بس یو هډوکے ورته واچوه نو
دوې به پرې خپلو کښې جنگونه کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ موسمونو اعتبار خاورې شو
دَ امتحان مرحله تېره نهٔ ده
چینجي غونډېږي دَ کابل مېوه کښې

❁ ❁

په خپلو وینو ئې لاسونه سرهٔ وو
یوې ماشومې په سلګو کښې ویل
توبه، نکړېږي به بیا نهٔ غواړمه

❁ ❁

زهٔ به دَ څهٔ نه توبه اوباسم
یو خوا روا کارونه نهٔ کوي څوک
بل خوا حیا راځي شرمېږمه زهٔ

Scanned by CamScanner

ځان به په اوښکو کښې را اونغاړمه
د ګلاب پاڼه به کښتۍ شي زما
بیا د سیند په سر هوار ګرځمه

❀ ❀

سمندرونه مې خوټېږي زړه کښې
په دې طوفان کښې چرته ورک نه شمه
ته مې یوه اوښکه لېدلې نه شي

❀ ❀

زه چې د خپل ښځې ژړا اووینم
هیڅ په ځان پوې نه شمه پاسه زر
ځان د مور غېږې له دراورسم

بس خو ایمان دې خدای نصیب کړي زما

زه نه ولي یمه نه پیر فقیر یم

زما په قبر دې میلې نه لګي

لمبې دې د مینې په خوند پوے نه کړمه

ستا ښا زبینتوب له سره خلاص نکړی ما

پاسه د مور خوا له دې ځان رسوه

د لوږې تندې نه به مړ شې اخر

لمغې سپین ږیرې مزدور ماته وئیل

د لوږو ګېټې ته خو لاس نه نیسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هم دَ ځان سره دهوکه ده یوه
اوږدي بڅې چې مې په خوب اوده شي
لاړې مې تېرې شي زه ساه واخلمه

❁ ❁

واڼې زه خپل پالنګ ته ځان رسوم
نوره بڅې ایسارېدلې نه شم
ستا سو کتهونو کښې کتمل شوې دې

❁ ❁

زه له دروغو نه نفرت کومه
خو له وطنه چې رته اوتښتمه
خلق مې وژني که رښتیا وایمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راته د کور لاره هم یاده نهٔ ده
تا چې ورونه د زندان لرې کړل
اوس به د زړهٔ دردونه چرته اوړم

ښهٔ که د شپې د بلا خوله وازه ده
خو زما لارې له راتللې نهٔ شي
زهٔ ستا د سترګو په رڼا پسې ځم

دلته په یو حال کښې هم خبر نشته دے
څوک چې له غاره د نفرت راوځي
د محبت توره ئې سر غوځوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راباندې پوه ده څکه مخ واړوي
که خپل غمونه ږي پېرزو کړل په ما
مړ به له ډېرې خوشحالۍ نه شمه

تا ته ګناه نشته شیرینې زما
که ازمېښتونو نه په شا شوې د ژوند
چا په تو ده زمکه قدم ایښې دے

یو اکاڼۍ ده ټول د مینې جهان
اوږده بانه چې اورکې پاسوي
ستورې په نیمه شپه اتڼ واچوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساه دانه اونه څي ویرېږمه زه
چې ستا تصویر سره خبرې کوم
مانه زما د زړه درزا، هېره شي

❀ ❀

ځان چې په ما هسې کوڼ کړے دے تا
آخر به خپله لاره واخلمه زه
تر څو به تا ته اوازونه کوم

❀ ❀

چې ئې د زنې خال ته ګوتې نیسم
شیرینه ما باندې راسره غونډې شي
وائي زه سپینه یمه توره نه یم

Scanned by CamScanner

زما تصویر ته په ژړا کښې وائي
دَ تورو غرونو پناه شوې ئې خو
ستا دَ راتلو خوبونه اوس هم وینم

لور چې اوده شوله زما غېږه کښې
راسره غم شو ما ویل ځان سره
ستا پېغلتوب راته خبرې اوکړې

ګنې نو ما به څه څهٔ نهٔ وو کړي
خو دَ رښتو منځ کښې راګېر داسې یم
خوب هم په خپله خوښه نهٔ وینمه

رب به دې روغه کړي شیریني زما
ستا بیماري که ډېره هم لویه وي
د رب د فضل وړاندې هیڅ هم نه ده

❀ ❀

د ذهنیت نه يې خبر یمه بنه
رقیب چې ستا په حقله سوچ کوي نو
دا په ډېران اګر بتي بلوي

❀ ❀

زه به ورځم د حادثو مخې له
که مې د ژوند اوربشه پاتې وي نو
دا تندرونه ما وژلې نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما ویړوي د دروغژنو رښتیا
چې په اسمان کښې بجلۍ پړق اوهي
نو طوفاني شپه توره هم درنه شي

هسې نه تورې په لمن پورې شي
څو کورونو ته هم سیلاب اوڼکي
چې د اوبو وتلو لار بنده شي

کومه ښکلا دې وايه اوستایمه
ستا اننګي چې مړاوي مړاوي شي نو
د موسمونو نه خراج اخلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور د سپرلو په ذکر نه ستړي وځم

داړه رنګونه چې راټول شي په ځلے

نو تر ښه ستا يوه ادا جوړه شي

❀ ❀

څه خپله لار نيسه پروا مه کوه

ما ښکے چې ځي د اوازونو په لور

نو سمندر تر ښه کشتۍ ډوبوي

❀ ❀

توره او ډال به غورځولي وو ما

خو چې بخښنې د حالاتو شپه نو

چاپېره پړق د اورکو اووينم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د بدن ورېږمې دې ښکل کړمه نو
بيا د ګلونو بڼ کښې نه ځائېږم
ما لوګی ځان سره والوزوي

❀ ❀

داسې د ګلې د چينې په غاړه
چې ستا ښائست دا له اواز راکوي
زما سندرې به ګونګې څنګه شي

❀ ❀

په خاموشۍ باندې ئې مه تېروځه
د غرېبونو مرحلې غوښې کړه
چې زور پرې راشي نو اواز به کوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوې دَ ګلې او دَ ښـار فـاصلې
کـښې پرانستې جينکـې را اوځي
او طـوفـانونـه سر راپورته نۀ کړي

✿ ✿

نمانشونه دَ جلوؤ مـۀ کـوې
زمـونږ دَ ګلي دا ښـځـه ګـورونه
دي طـوفانونوته دَ تيښکې نۀ دي

✿ ✿

څوک تربـه سترګې پرانستلې نۀ شي
زمـونږه چـم ته دَ سندرو په ډاډ
هـوا راوړي دَ لـوښو سـېلـونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته چې ریښتو بانډې چینل بدلوې
شیرینې دې سوچ کښې راګیر شمه زهٔ
دا سلسلې دې رانه ورکه نهٔ کړې

❁ ❁

اوس مې تصویر هم پېژندلے نهٔ شم
پر دوو درشلو مې نظر یو رپو
زهٔ دَ خپل کور په دروازه تېر وځم

❁ ❁

اَ دَ باران شپه دې جوړه هېره کړله
کچه کوټه چې څڅېدله په تا
او تا زما دَ کور زنځیر شرنګوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کور کښې اکې یوازې ناست یمه زه
دَ کتاب پاڼې اړوم په مخه
اوس مې په سترګو څوک لاسونه نه ږدي

❁ ❁

اوواڼې ستا خبرې نه ختمېږي
مور به زما میراته پاتې کړي ما
ځم چې کونترو ته دانې واچوم

❁ ❁

بې شکه ته ئې زما وهم کنه
خو زه په هیڅ هم باور نه کوم
ما دَ ګنجې لاس کښې ګومنځ لیدې ده

Scanned by CamScanner

ما په مرۍ د غوا چاړه رابښکله
خو چې مې ستا اوښکو ته پام اوکړو نو
خدای شته زما نه کلمه هېره شوه

❁ ❁

زهٔ به د درېو پوړۍ هندسې شمارمه
تهٔ که د خپل مدار نه اونهٔ وتې
د خپل خاوند سر به دې غوڅ اووینې

❁ ❁

وایم چې شل ډزې دې زهٔ اُولم
توره چې لاس کښې د دښمن ورکوې
بیا ترې د سر خیر ونه غواړې څه له

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاتله ته که ما وژل غواړې نو
بس ته په اخلاص راسره مینه اوکړه
زه په ګواښونو دړکو نه مرمه

۞ ۞

زه په الوتې لوګي پسې تلم
لا رانیوه مې چې ازاده مې کړه
ما د مرغۍ خوله کښې مُلتې اولیده

۞ ۞

اوس مې دا خوږ وجود راټول څنګه کړم
چې ځانځي پکښې ولاړه وې دته
نن مې هم هاغه ائینه ماته کړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذرې ذرې شي دَ ښکارې تموېکه
ساکاني اوځي له تنکو پېغلو نه
ته چې دَ زانګو په سېل ډزې کوې

❀ ❀

خدا ے شته چې ځان به په خامار اوچېچم
خوکه مې ياد وې دَ ښائست مېن مني
ستا په کمڅو کښې به ګلاب نه ږدمه

❀ ❀

هر څه چې کېږي خو لندن ته نه ځم
دَ خپلې مور يو ې خندانه به زه
دغسې شل شل پۍ . اېچ . ډې زار کړمه

Scanned by CamScanner

دا حادثه هم معمولي خو نه ده
پېغلې چې ما سره تصویر ویستلو
ګوره زما کېمره کښې ریل ختم شو

❁ ❁

ګام تر ګامه څنګه په خفګان واړوم
لکه دَ ټُت مې ځان ته کاک اودروي
یوه لحظه کښې دَ پېړو قیصه ده

❁ ❁

شیرینې تا چې ورته ګل لړه کړو
سیند خونړې شولو، په واک کښې نه دې
دَ ګلي سره خوله ماشومان ړوبوي

څنګه راغلې یمه ستا کلي ته
شیرینې هیڅ رانه تپوس مه کوه
ما دَ خپل زړهٔ دپاسه خپې ایښې دي

* *

سر چې مې غوڅ کړې نو شیرینه زما
وایې زهٔ دا دَ وینو کرښه کودم
چې دَ دریاب اوبه یې چړ ته اوړي

* *

وه لېونۍ له کوره مه راوځه
چاپېره کلي کښې سیلۍ الوزي
په تا به لاړه کښې لمن واوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

چې ستوماني لږه ویستل او غواړي
هوا یې پاڼې پاڼې خور کړي وجود
د ګل خندا هم حادثه ده د ژوند

شیرینې اوس اووایه څه اوکړمه
ما د خپل زړه د غل نه ژبه پرېکړه
خو ماته بیا هم اوازونه کوي

پرېږده چې دغسې دې خلق رټي
درته به ګفت قدرې چا کړې نه وو
خو ستا په خوله کښې هره ژبه نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې تنکۍ غوښتنې وس کښې نهٔ دي
که تا پرې سترګې راوېستلې وې نو
دا به دومره په سر نهٔ ووختې

❀ ❀

دا ساده ګۍ ئې نشي تور په لمن
ګوره چې تېز باران کښې ښکلې جينۍ
د لوېښې د لاندې ځان پټوي

❀ ❀

پلار دې زما بابا ته بنه کړې دې
که ته زما په خوله باور نهٔ کوې
درشه د مور نه دې پوښتنه اوکړه

Scanned by CamScanner

خبره ورانه دې نه پرېکړې بنسټه ده
داسې چې بوسو کېنې اوبه بوځي نو
هسې نه ورسته ترې لانجه جوړه شي

❀ ❀

ته پوهنه بنسټه نه وې ناداني جينۍ
که لاس او خپه دې لږه هم شي خطا
بيا به د سترګو لګېدو نه اوځي

❀ ❀

د کلي دا دستور مې خوښ نه شولو
پېغلې کټوې په نغري پرېږدي او
د ګاونډي کره تنور لمبه کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ چې اننګې کښې به چرګان کوو تا
او زه به تاسو کره درغلمه
نو خومره ختې به ترې جوړې شولې

❀ ❀

په زړه کښې ځان سره کرم ربېمه
دې کښې به خاورې ستړګې ورشي زما
پالنګ چې تو له شپه چغار کوي ستا

❀ ❀

خاورې څوک پوهـ شي په خوند ونو درونډ
زموږ وطن کښې چې سپرلي راځي نو
نو بيا د مينې په اوګو سوره شي

Scanned by CamScanner

د سیخکو غونډې ژوندون دے زما
توره تیارهٔ کښې پلوشې وېشمه
د کلبدنو لاس کښې اور واخلمه

❁ ❁

نن یو سپین ږیرې په ژړا کښې ویل
لونه مې تښتي ایسارېږي نه اوس
بیا به طوطیان په کور کښې نهٔ ساتمه

❁ ❁

خاوُرې به وده زما قام اوموي
اونه چې هم دلته راپورته کړي سر
زلمي ئې څانګې په تبر ونو وهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا خو دې سترګې غړېدلې نهٔ دي
دَ ژوند رنده به دې هوار داسې کړي
دا ستغې سپورې به له تا هېرې شي

دَ ژوند يوې غرمې دې زور اوبهٔ کړو
دا حادثې خو به راځي او ځي به
او لا خو ستا دَ زنې خال تازه دے

يو دَ اتيا کالو سپين بږيرې بوډا
ګورې په ډش باندې بربنډ فلمونه
او ناست دے لاسو کښې تسبې اړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې د سیند په غاړه ناست یمه زه
او د اوبو چپې راتاوُ شي له ما
وایُم که ستا د زړهٔ درزاء تېزه شوه

❁ ❁

ستړې چې مانه اړولې دي تا
زهٔ د ساحل طرفته زور کومه
خو د دریاب چپې مې ځان سره وړي

❁ ❁

نن خو مې ټول بدن دړدونه کوي
شیرینې غېږه کښې مې کلک اونیسه
که ستومانۍ مې د وجود اووځي

Scanned by CamScanner

ته ګل فروشه، زه مئین د ګلو
ستا او زما نظر کښې ډیر فرق دے
ته په شپېلې زه په شپېلو پسې ګرځم

❀ ❀

اووائي دا فضول خرچي نه منم
ماغه مېرمن مانه خفه ده په دې
هفته کښې دوه ورځې پانڅې خورمه زه

❀ ❀

ساده جینۍ ئې هسې ځان ولې خوري
هغوی د شمعې وجود څه اوزغمي
څوک چې په ګلي کښې سکاره پټوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې زلمي د ښار د پارک په خوله کښې
څومره د خپل مقام نه لاندې راځي
چې د موټر تورې شیشې خیرې وي

❁ ❁

لمحې د ژوندون غوښتنې نه پېژنو
خدای شته چې سل کاله په ورستو لاړو
موږ چې یوه کښته کوټه ورانده کړه

❁ ❁

دا بې حسي به ما نه ساه اوباسي
د ژوند احساس پکښې غورځنګ نه کوي
ستا د څو انځر تصویر په خوب اوده دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

رو رو مې تا نه اعتبار پاسېده
ستا محبت هم اخبارې بيان شو
دَ پروف خامه پکښې بلا ډېرې دي

❁ ❁

دَ ژوند په داسې مرحله کښې يمه
هر يو ماشوم چې راته اوخاندي نو
زما پرې مينه دَ بچو ماته شي

❁ ❁

چې يو طوطي مې بنديوان اوليدو
وېل مې کښې جوړ په پنجره کښې شومه
رب دې وزرې دَ چا نهٔ پرېکوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې په اسمان کوږې وریځې راشي
ماته د هاغې چم قیصه یاده کړي
چې اوسېدونکي ئې سېلاب اوړي وو

❁ ❁

خدائے شته د کورمې دروازه نشته دے
خو زۀ راکښېږه دې فریب کښې یمه
چې هوا کانې ماته ور ډبوي

❁ ❁

زړۀ مې درزېږي چې ئې اونۀ وینم
د سمیّه او د نعمان مینه مې
په خپل حسّان باندې هم ماته نۀ شي

Scanned by CamScanner

په خيال اوباسه ستومانې شيرينې
څه بې حجابه دي د نمر پلوشې
ستا تصويرونه په ديوال جوړوي

❀ ❀

درنې وريځې په اسمان شوې خورې
اوس د ځنګل نه په تلوار راوځه
دلته د تندر غورزېدو ويره ده

❀ ❀

اې د رنګينې لوبتې مس منې
ته چې اوده ئې او سيلۍ والوزي
وېرم که هندو رانه کشمير يوړلو

د کودرونه د بناست بلبله
چې د اوبو څاڅکي را اولي په ما
نو چارچاپېره کلي اوروري شي

ته که سوړه شوې د هوا په اوګه
خو د اثر نه مې وتلې نه شې
زما د اس رفتار به تالاندې کړي

زه چې سر تور سر جینکۍ اووینم
په زړه کښې ځان سره کړم ربمه
د وخت طوفان به مونږ ه چرته اوړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما له زما دَ سوال جواب راکړه ته
مېرمنې نیت که دې صفا وې دَ پېين
بیا په ویښتو ولې حضاب نکوې

✿ ✿

تا چې زما په لاس دستخط کړے وو
داسې شو وران لکه دریاب دَ کلې
کچه کورونه په اوبو لاهو کړې

✿ ✿

ځان مې په اور پورې نیولے دے بس
که زما سوی ځې ته پیام نه کوې
ما سره هیڅ نشته ثبوت دَ مینې

Scanned by CamScanner

مینې د زړې مازیګر کړسه ژړا
تا چې سپینې پوړې را اخلت کړمه نو
پوه نه لحظه کېږي ژوندانه تېښه ژړا شوه

❁ ❁

غم زما زړه داسې خوږیږي نه دے
د برې چې ځان پاندې خوارګه کړی دی
څو د خندا هڅې چې زړه نه شولو

❁ ❁

دغه احساس به پیدا اوړي ما
پېغلې چې هسې هم تندې ګوري
وایم که ماته سلامونه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس که زه مرمه خو خوا ږه به وېښم
یوې کمزورې د انار اونې نن
یو زوراور طوفان په شا تمبوه

❀ ❀

نن مې جوړ بله خودکشي اوکړله
ستا لوېټې نه چې مفلر جوړ شوله
زما شمله نوره هم هسکه شوله

❀ ❀

دغه علت به تړېته خنکه اوځي
د بېدارۍ نغمه چې وایمه زه
زما د قام زلمي په خوب اوده شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګوري پام به کوي
بیا به خپل ځان را ټو لولے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❁ ❁

دا خپل ښکاري قطرت به ما ړوبوي
چرته چي اووینم رواني اوبهٔ
ویم که په زاڼو پسي منړي وهم

❁ ❁

ګوتې په مروړي بیا، خوښې به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچي دم دے ګوري
وه لوګي په فاصله تري اوسه

Scanned by CamScanner

ژوند د بقا د اندېښنو مېوه ده
که د تخليق شعور بېخي نهٔ لري
نو چرګه ولې په هاګو ناسته دې

❁ ❁

د موسمونو جيس اوخوړې جوړ
د ښار پخه بنګله چې، ته پرېږدې او
د کلي شاړ کور ته ترې کږه کوې

❁ ❁

نو د کېبل تارونه مهٔ خوروه
زما د ژوند تصوير ترې نهٔ سازېږي
ستا د تهذيب رنګونه ما اوليدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کاڼو ښار دے ګورې پام به کوې
بیا به خپل ځان راتو لوے نهٔ شم
ستا دَ سنګار آئینه ماته نهٔ شي

❀ ❀

دا خپل ښکارې قطرت به ما ډوبوي
چرته چې اوویښم روانې اوبهٔ
ویم که په ژانو پسې منډې وهم

❀ ❀

ګوتې په مروړې بیا ، خوښے به نهٔ وي
زما رقیب دَ اوچې دم دے ګورې
وه لوګید په فاصله ترې اوسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د بقا د اندېښنو مېوه ده
که د تخلیق شعور ښځې ته لرې
نو څرګه ولې په هاکو ناسته دې

❁ ❁

د موسمونو جېس او خوږې جوړ
د بنار پخه بنګله چې ته پرې دې او
د کلي شاړ کور ته ترې کړه کوي

❁ ❁

نور د کېبل تارونه مه خوږوه
زما د ژوند تصویر ترې نه سازېږي
ستا د تهذیب رنګونه ما اولیدل

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې دشمنو نه بهر را ووځه
لا که خبرې ئې زده کړې نه دي
دَ خاروني مخو که مه پرېکوه

✿ ✿

چې په ځنګل کښې په ما شپه راغله نو
سپوږمۍ دَ اونو منځ کښې ځان پټ کړلو
ځان ته دَ چا ستر ګې را یادې کړمه

✿ ✿

خدا ے شته زما دغه مطلب خوښوو
ما چې در یاد کړو دَ مشکنو امیل
په تا نرۍ نرۍ خولَه راغلله

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا صحبت کښې مې خپل ځان کاته کړو
لاس کښې مې هيڅ نشته شين يې زما
تا له ګجرې له کومې راوړمه زه

❁ ❁

ستا سادګۍ مې ژړوي. لېونې
ته له هغوي نه د خپل طمع کوې
څوک چې مدام ګلې کښې سپې جنګوي

❁ ❁

د انتظار لمحې قيامت وي ګلې
زه داسې څاڅکې څاڅکې ويلې شومه
لکه ګلاب چې څوک په اور اونيسي

Scanned by CamScanner

چې ئې زما د پاره کور پرېښې وو
ا لېونی دومره بې وسه شوې چې
زما کتاب په کباړي خرڅوي

دَ دواړو روغه اوس بلا گرانه ده
لاره دَ ژوند تړې بېله کړې ده ما
وخت په یوه ځې زهٔ په بله ځمه

نن یو بوډا ته اوسني اوویل
ستا دَ غوږونو وېښته هم سپین شو خو
اوس هم دَ پېغلو په خندا تیروځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موږ د صحرا غریب کډي ژوند تېروو
خاورې سمون او خوري کاروونه زموږ
ناست یو مدام له شګو پرې غرو

❀ ❀

نه زور منو او نه زیاتے کوو موږ
واوره د امن په غریب کډي وَرکه
موږ ته د باز منسوکي نه پرېکوو

❀ ❀

تازه تازه وي د دالان سپورې ته
پازه ئې مراوي کړي د نمر پلوشي
بېغلې زموږ د مني پلانت غوندې دي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کوم يې د ځوانۍ رنګونه
زۀ د فطرت ناوې د لاسه نيسم
او په ډولۍ کښې يې د خيال کېنوم

✿ ✿

شيرينې ګرځم د کلام لارو کښې
چې ستا د ژوند غمې رايادې شي نو
د ګورو اونو بڼ کښې اور واخلمه

✿ ✿

او منه سر به دې د څپو لاندې کړم
په هڅې فرېب کښې راګېر به سه نه
زۀ د مارانو نسل ښه پېژنم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو څو ورځې وي برداشت به کړم
زه دومره لویه سینه هم نه لرم
چې تل به ستا ماشوم له پېره ورکوم

❁ ❁

زه د ګناه بازار ته هم تللے وُم
خو چې د مور اوښکې رایادې شوې
توبه مې اوویستله واپس راغلمه

❁ ❁

لار ښکنبې نه موې د نمر پلوشې
تازه هوا ښکنبې بنځې نه لګي
د ژوند په داسې تاخانې کښې اوسو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما په تشو کتو اور لمبه شي
خو هاغه وخت کښې د پښتو چرته وي
د تبار درزیان چې درله ناپ اخلي

❀ ❀

د اٰبادۍ پکښې درک نشته نګي
د ښار مغانو اوازو نه اورم
په ما په داسې ځاے کښې شپه راغلله

❀ ❀

اوس زهٔ د کلي په ناموس باندې مرم
ما چې مې لور ښکل کړه په دوارو مخو
يو د رڼا سېلاب کښې ورک شومه زهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ پلوشو سفر دې وړاندې ځي خو
دَ ښائستونو دَ سپوږمۍ انتظار
زما په مخ توري حلقې جوړوي

ستا په يادونو کښې مې ژوند خوندي شو
دا دَ درياب دَ سر نقشونه نه دي
چې حادثې به ئې دَ ځان سره وړي

شيريني ستا خو ځلوبه خوښې وي
چې خپلې بدې ورځ ته اوګورمه
نو زما سپوره نمړۍ هم اونخلي

Scanned by CamScanner

هیڅ پابندۍ چې په تا نهٔ لګوي
مخ کښې هر وکې راوستلې دي ستا
تهٔ دَ خاوند ازاد خیاله یوړلې

منم چې تهٔ ما سره مینه کوې
خو زهٔ دې بیا هم خپلولې نهٔ شم
ستاسو دَ کور چار دیوارۍ نښته دے

هیڅ ازادي راته حاصلې نهٔ شوې
وضاحتونو کښې مو ژوند تېر شولو
مونږ په یو بل اعتماد نهٔ کوؤ

(c) ketabton.com: The Digital Library
Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلې وېښل خېلو همزولو ته نن
چې د ښکارې د سترګو شمع مړه شي
هله په خپل پالنګ کښېږې خوب اوکړه

❀ ❀

ته د کابل يوه ساده پېغله يې
زه خوشحال بابا چې نزدې راځې خو
څه! د بابا پوزه دې مه پرېکوه

❀ ❀

د ښار ميرمنې ته خبر يې که نه
د يو مزدور سترې ستومانه وجود
څو مړه دمه شي چې ستا کور اوښې

Scanned by CamScanner

چې منډې ترړې مې د ژوند سترې کړې
سترګو ته ستا تصویر راوړاندې کړمه
زۀ د وختو نو له چکر نۀ اوځم

اوس زۀ پخپله په ځان شک کومه
ټول راته وائي بدعمله ئې ته
مینې زما د ځي ګونه ورانه کړه

ما دې په سر لوئې دعوې کړې وې
خو تا زما د لاسه لاس راښکلو
اوس زۀ په کوم تاخ کښې ځانګی واچوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شرق دې او لګي رسمونه د بنار
چې د کمرې کړکۍ مې بېرته کړله
ما د هوسې کټ کښې مېلو اولیده

❀ ❀

څو مره بسیاره دے دریاب د مینې
وېرم که ما تخت د سلیمان قبضه کړو
پېغلې چې تا ماله بیا فې راکړله

❀ ❀

د یوې پېغلې بې وسې مې وژنې
تنده ما تېرېږي نه زما د نظر
ناوې که تېوله د کالو دکه شي

Scanned by CamScanner

تهٔ را ته خاندې خو شیرینې زما
دَ ژوند له خپږ نه مې باور پاسوي
ستا په کمڅو کښې چې ګلاب مړاوي شي

❁ ❁

دَ هر سپرلي دَ موسېدو نه غمګینې
مونږ دَ نختر دَ اونو ګُر کړې وو
ددې سړک غاړې خالي ولې شوې

❁ ❁

بوټي چې دې لن هم په اوږو پرېوځي
لکه دَ چړګې اواز نه کوي
تهٔ دَ تخلیق عذاب زغملے نهٔ شې

واوره راغلې چې ساخنې له ئې تهٔ
سترګې له تانه څکه نهٔ اوباسم
چې دغه سترګې دې ويستل غواړمه

❀ ❀

زر ده چې شاړې شي جړې دَ کلي
اوس که زلمي چرته يو ځاۓ اوينم
خپله درنه او دَ بل سپکه واځې

❀ ❀

سر توری مهٔ راځه زموږ کلي ته
تا چې په کومه زمکه خپه ایښې ده
هلته دَ خلقو نه جامې اوتې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ مرګ په خوله پاندې دَ ژوند زېرې دے
هلته چې ستا سترګو اننګې اوبو شو
دلته دَ کاڼو نه شغلې اووتې

❀ ❀

دَ ښار بې حسه مرمرينې پېغلې
کله چې ستا بدن خوَله اونيسې
وېم که څوک بُت دَ سومنات لامبوي

❀ ❀

يوې ښارۍ راته سنګوکينې وېښل
تا ته زمونږه دَ ژوند پته نشته
هره دَ ښار جينۍ خرابه نهُ وي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ سمندر چپې شمارلې دي چا
زما دَ غم مانه تپوس مهٔ کوه
چې ته حساب کتاب کښې تېر نهٔ وځې

❁ ❁

اوخاندې ماته لېونۍ اووائې
ځان دَ ژوندون سختو ته ځکه نیسم
دَ غرهٔ لمنه کښې چینې راووځې

❁ ❁

دَ احساساتو ژبه مهٔ کوشکوه
دَ خوشحالو اظهار دَ ځان دپاره
دا کسر الکانې ضرورې نهٔ کښې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان مې د ژوند پنجره کښې بند لیدلو
چې د وجدان دروازه بېرته شوله
ما د زرګونو کالو لار سر کړله

❁ ❁

ښکله به حق د چارا لاندې کړمه
ما د ربل ګاډي د پایو منډه کښې
د یو مزدور د سر ټوټې اولیدې

❁ ❁

جوړې زما ضمیر په حق اورسېد
ګوره چاپېره اذانو نه کېږي
خو د خپل ځائے نه هرو رڼا نه وهم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خولې له ئې نهٔ راوړمه ورزم کوي

تا چې دَ سود په مال خیرات کړې دے

په ما حرام شه، دَ خنزیر غوښه شه

❀ ❀

لمسي بې ځایه اندیښنو اوخوړي

کښې نو ستا نه کړې چا پسې شېرینې

قلا هم تاوُ ده او رڼا هم شته دے

❀ ❀

تبه که ستا سر ته ختلې نهٔ ده

پریږده دَ مینې په جواب کښې به تا

دَ خپل کاکا زوے ته کنځل نهٔ کول

Scanned by CamScanner

اُف څه ټپه شيينه وائي

دَ هایکو نوې جواب نشته دے

څوک دې اظهار غوندې غزل اولیکي

هره موقع دَ لویو ټوقو نهٔ وي

کار چې وران اوکړې نو نخرې مهٔ کوه

هسې نه تاله په مرۍ غلے شم

زما ناموس له هر څه مخکښې دے نو

دَ خپل قامت پروا دې هم اوسنکړه

دا مې په کم فهم کښې تصویر ځایوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما درته خپل خون درېځنبلې دے خو
دومره را اووایه تښتېدېنې زما
ته مې دَ ژوند جواز په څه ردکوې

❁ ❁

څه لېونتيارې خپله لاره نيسه
ته ورته ځکښې ورستو کېږې څله
سپې به په تا پسې زنځيں اوشلوې

❁ ❁

چاپېره ګورم او قدم اخلمه
زه دَ ناموس ساتلو غم کښې مدام
تل دَ بنکارې دَ سترګو لار څارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا شخصیت دَ اوبو څڅک دے منه
څه که دَ خپل خاوند ناموس نهٔ شولې
بیا آخر ښځه ځان ته وائې پښځه

❀ ❀

اَ چې له ورایه به یې زهٔ اولیدم
او ناګهانه به یې خوله ګونګه شوه
اوس دَ طوطې په شان خبرې کوي

❀ ❀

وېم که څوک ما یاندې کوږې ورزوي
دَ پښتنو ښځې چې اوویښمه
دَ دګړکې دپاسه خپې واړوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم زما دَ سوي مخ شيرينې
ښځې په تا باندې اثر نشته خو
ګل دې په لاس کښې پاڼې پاڼې شولو

❁ ❁

يو پنجابي راته پېغور کوؤ چې
اُ پښتنه پېغله مدام ما سره
دَ سيکس موضوع باندې خبرې کوې

❁ ❁

پېغلې چې نن ستا دَ دُرشل مخې ته
ماتې ټرندې دې دَ بکسونو پرتې
چا جوړې دَ خپله کوره غلا کړې ده

Scanned by CamScanner

د کائنات د ذرې دروازې یمه خو
چې ستا د سترګو رڼایي ته شي
وایم که غار کښې د تیرو بندي یم

❀ ❀

ګوتې چې شمارمه په سوچ کښې ورک یم
شپې یې ماته لیونے مه وایه
دا خو زه ستا بې وفایۍ یادوم

❀ ❀

ستا د فریب له ژوند نه مرګ ښه ګڼم
د سمندر چپو ته ځان سپارمه
خو د کاغذ کشتۍ کښې نه کېنمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هایکو ناوې خبره واوره
اوښکه زما دَ بدن تږوله وینه
خو زما قام ته اورکې پرته وه

❁ ❁

شین یې رب دې په امان کښې لره
ستا به دا اوښکې له ښو اوچې شي
خو زه به څاڅکې څاڅکې ویلې شمه

❁ ❁

دَ موضوعاتو لمنځ کې نشته خو
ستا دَ بنا دُ ست لمن چې نه پرېږدمه
په ژوند دَ مینې حکومت غوارمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر ماښځه نه پس دعاګواړې دا
ماتې کړې ربه دَ دښمن لاسونه
زما جانان ته چې تاوان رسوي

❀ ❀

واوره دَ خور او لور ناموس ساتمه
بیا دا سې ما پاندې راځې نه شې
کنې نېږه کښې به دې سر پورته کړم

❀ ❀

دَ ښار او بو درنه لښه اوونسته
شور چې شي ساز، په سوره ننوځي
تا خو دَ سر دپاسه سر نهٔ منهٔ

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس مې په سترګو باندې ښهٔ نهٔ لګي
ستا ځانګېدلې پرتوغانې خاورې شه
دَ مخ سرخي دې په اوبو یوړلې

❁ ❁

تهٔ چې ښخې خبرې کوې
زما جانان زما نیازبین ښځیه
ورم چې په دواړو مخو ښکل کړمه تا

❁ ❁

اوس راته خپل زخمونه ښائې څله
چې په یو ځائے کښې ګډ وړه جوړ شي نو
بیا پکښې هر څوک په غونډ سکو لګي

Scanned by CamScanner

اوس به سنګار له دَ ځان چرته دروې
تا چې په کاڼي زما مخ ویشتلو
نو آئینه دې د کور ماته کړله

❀ ❀

پوزه دې پرې ماته شوه د قام لیونیه
دا تهٔ دَ کلي په دې شاړه لاره
او وایه هر مازیګر چرته زغلې

❀ ❀

دَ ژوند دَ هرې کشالې سمون وې
لږ به دې ماته انتظار کړے وے
دومره دَ لوے توپ ضرورت خو نهٔ وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسمان ته رسم په غور ځنګ د مینې
ځان راته خدایګو شاه زاده ښکاره شي
ما چې شیرینه په ښروس اولې

❀ ❀

دغه شعور ورله ورکړے دے چا
ښکاري چې کوته په کوترې کښې دي نو
پس شي له اونو نه مارغان والوځي

❀ ❀

ما د تاوان سودا خو نهٔ ده کړې
ورک چې د زلفو په ځنګل کښې شمه
د بنا ستونو خزانې اومومم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ ښائستونو خوب که هم اووینم
دَ ازغکو ترنځې اوبه اوڅکمه
لېځ دَ ځوانۍ په خوږو یوځنه شومه

❀ ❀

دَ مورولۍ جذبه دې ستایمه زهٔ
تهٔ چې پردې ماشومان هم اووینې
ستا له سینو نه دَ پیو دارې اوځې

❀ ❀

دَ کور کارونه درته پښو پراته دي
غریبه پېغله ئې سنګار مهٔ کوه
ستا په قسمت کښې شاه زاده نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ناروا پېغله ده ماته وائي
ستا په سينه به ګکوم منګولې
خو داسې کلک رانه مروند مه نيسه

❁ ❁

زېړکي زېړکي، سلګۍ سلګۍ شيرينې
ما د پېښو پنجو کښې خوب ليدلو
چې شن ځانونو راته خولې وازې کړې

❁ ❁

ستا د رښتيا خبرو تاب نه لرم
نور درله مخې له درتلے نه شمه
زه به د کوم کوم سوال جواب درکوم

Scanned by CamScanner

اوچ تار به ستا په بدن پاتې نهٔ کړي
څومره وير بړې په ځان، خورم خو دې نه
يو څو شېبې کېته، شېبې دې بس

❀ ❀

مينه رښتيا دَ بدن وينه او څکي
لا ستا دَ کور مخې ته ناست نهٔ ومه
زړهٔ مې ستومان، خپې مې مېږې مېږې شوې

❀ ❀

څهٔ ليشتينکې مخ دې ورک شه، زغله
اې دَ چينار چينار قامت مېرمنه
تا په کمڅوکښې اوږانده نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ تقدس دَ مینې نهٔ رد کوم

خو ما چې چا باندې باور کړے دے

هغهٔ مې ستړکو نه راتجهٔ اوړې دې

❀ ❀

بُت دَ رنګونو زما نهٔ دے پکار

زهٔ په ستائینه دَ ګل څهٔ اوکړمه

چې خوشبویانې رانه لار بدلوې

❀ ❀

تورو مچو راکښې لښې پرېخې دې

اوس چې اوبدهٔ بانهٔ رابرندشې په ما

زما بدن باندې ویښتهٔ اودروي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاندي خوا ته خوا ته راګوري مدام

دوه قاتلاني دي راځي راپسي

ځان له د چا په توره سر غوڅ کړمه

✿ ✿

د سترګو تور دي د غزل مطلع کړم

داسي راتول تقسیم شومه زه

لکه د کاڼي په منځ نیم شومه زه

✿ ✿

د ارام سپوږمۍ مي حلواق تېر وي

ډېره که اونه د صحرا ګوره ده

د ژوند په لاسو کښې د مرګ توره ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هاغه کودر سپوږمۍ دَ شال څرته دے
چې ستا په مخ، زما په زړه ميشته وو
او وا په ستا دَ زنې خال څرته دے

❁ ❁

ددې ماحول جادو کېنې کېږه نهٔ شي
چې دَ هَوا رفتار کمېږي دلې
رو رو چپې دَ سمند رتېږي شي

❁ ❁

راشه په ساه ساه کېنې مې ستا مينه ده
ستا که باور نهٔ وي زما په ژبه
زما دَ زړهٔ درزا ته غوږ اونيسه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دَ سکښې ما ښام تصویر جوړ وم
چې ستا څوانۍ ته درنږدې غوندې شوم
زه دَ لمبې دَ سر لوګې غوندې شوم

ستا دَ ښا ئست خمار چې ځلې دے جوړ
څنګه زهر ئې په تن کښې نهٔ وي
دَ اباسین په خوله کښې څنګ ولې دے

سیلۍ چې کلي کښې راوالوتله
چڼګو وزرو کښې راټول کړه بچې
ژوند دَ نسلونو دَ بقا نامه ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

خفه په خپله تنهایي نه یمه
خو ساه مې اوځي چې د کور او نه کېږي
زه د مرغۍ .بچي پوازې وینم

❀ ❀

د اورېښتل بلاک په اور دلان کېږي
زه چې په هرې زاويې ګورمه
د قاتلانو ستر ګوشېش کېږي یمه

❀ ❀

د غم چپې د سرې ځې ورانوي
د یوې مور ژړا لیدلې ده ما
اوس د مرغانو بچي نه رانیسم

Scanned by CamScanner

زما اواز به دې زړهٔ تهٔ اوچوي
ما په شوکېس کښې اېښودلې نهٔ شي
خهٔ ډېکورېشن پیس خو نهٔ یمه زهٔ

❁ ❁

سم راته ښکارې دَ پښتون ښځې دې
اول دې ماته رابېره کړې او
روستو بیا راشې تا په شا ټپوي

❁ ❁

زما دَ مرګ نه ستر که نهٔ رپي خو
چې حادثې لاره کښې اووینمه
نو دَ جهاز نه په چترۍ دانګمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټکیا وي ټوله ورځ کار و نه کوي
خو د جنډیو په ټپه نه پوهېږي
ما د روبوټ سره واده کړے دے

❀ ❀

زما کتاب څخه جینکۍ اولولي
او وائي دا زلمے به چرته وینو
ده خو زمونږه نه بڼې ویستې دي

❀ ❀

لوږه د مینې په مړۍ غلې شوه
ماته يې سپوره ډوډۍ کېښودله
پېغلې ښځېله پراتې اوخوړې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

شیرینې مه څه دغوبل مځې له
بڼې له منځه تر ینه ځان اوباسه
چې تماشګیږ د ښخبې منځ نه اوړي

❁ ❁

د ژوند پایه څه ناروا تېزه ده
دا هم زما دوه تصویرونه دي خو
دواړو کښې هیڅ مناسبت نشته دے

❁ ❁

رانه یه ساه ډېره په سخته اوځي
وړنے چې ما نو د نیائست سرمنې
بیا د کلونو ډالۍ مه راکوه

Scanned by CamScanner

په شرق دې ګټه او تاوان اونګي
دَ ګل وږمې چې پکښې اور اخلي
داسې وطن دې په سېلاب لاهو شي

زما سينه کښې ئې خپل سر پټ کړلو
زړهٔ ته مې نوره هم راجخته شوله
ويئل ئې مهٔ ځه ما پېريان وېروي

دلته دَ هر چا په تندي ګونجې دي
ژوند ته هسې چې دَ خندا وړغنې
زهٔ دَ کاغذ ګلونه هم نهٔ ګڼم

(c) ketabton.com: The Digital Library

اُ که همّام دے که سعود، اسامه

که فائقه که ثوبیه که سعد

ټول مې دَ مینې دَ اسمان ستورې دې

❁ ❁

دَ لوئے قدرت مالکه ما اوبخښه

که اراده مې نهٔ وه جرم خو دے

دَ خپلې مور غاښې شهید کړے دے ما

❁ ❁

رانه غزوه دَ بدر هېره نهٔ ده

که اُخرې ساګانې هم اخلمه

زهٔ به دَ خدائے لار کښې جهاد کومه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خپره پخته نه یم خوشحاله اوکړمه
ستا په لاسونو کښې چینجي اونشي
په خپله مور هم گوزارونه کوي

❀ ❀

ډیر لوی کړاو غواړي یو والی د سوچ
خیر که مې ښځه په مزاج نه رسي
زه خو لا مور هم پیژندلی نه یم

❀ ❀

زه د خپل قام دانشوران پیژنم
زما په سوال به غلي پاتي شي تول
او د سګریټ نه به لوګي پورته کړي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

درته چې ګورم د خالونو په داغ
د اوښکو زهر مې مړه په سوي
اسمان د ستورو اوږه خوږه ده

❁ ❁

کم اصلي ښځې نه دي اوسانه رب
خدايه شته که مړه ئې کړي خونه سمبري
د سپي لکه به د چا پلار نيغه کړي

❁ ❁

ما چا له سترګې توري کړي نه دي
پېغلې زما په لمن داغ لګوي
رانجه چې پوري کړي نو ژاړي څله

Scanned by CamScanner

پېغلې وېښل لاړمه ډوبه شومه
زړهٔ په څاڅېزې دَ موټر مالګان
بیا به زهٔ لټې دَ څا نه نهٔ غوړمه

❀ ❀

دا حُنې ښهُ دَ غاړې غوړشې زما
سنګسار سنګسار مې شي احساس دَ وجود
زهٔ چې ماشومې لور له پړق ورکړمه

❀ ❀

ماتم ماتم شوه دَ ساحل سندره
زما جونګړه جوړ سېزلې ده څا
ما دَ دریاب په سر ایږې اولیدې

راته خوبونه تښتولي دي تا
دا څه پېريان درباندې ناست دي آخر
په نيمه شپه چې ستا نه چغې اوځي

✿ ✿

ځکه زه ستا په خوله باور نه کوم
که تا ته ياد شي نازنينې پېغلې
تا به مين کا تو کښې ټکي کوله

✿ ✿

بې ځايه ويرې مو ځواني خاورې کړه
سرته رسيږي نه کارونه د ژوند
پېغلې راځه چې دواړه مينه اوکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

منم خوږې اوبهٔ دي ، غم سپوږي دي
خو دې پړاوُ ته دَ راتلو نه وړاندې
وږې مې دَ خپله ځانه اوږ وښتي مې

❀ ❀

تا چې زما تصویر په مخ ښکل کړلو
وینې مې ټول بدن کښې جوش اوهٔ
سمندرونه مې دَ خیال سپوږي شو

❀ ❀

په شوګیږ و باندې ستومانیږو اوس
بیګاه مو ټوله شپه خبرې اوکړې
خو پټ مو اوساتل دَ زړهٔ حالونه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په لمنه باندې داغ نښته دے
دا خو سپوږمۍ خپله څواني تا سره
یو څو ساعته امانت ایښې ده

❁ ❁

دَ کوکو پرېشر دې سپوا دے بلا
ساده جینۍ اور ورته مهٔ تېزوه
په چم کښي به ووانه کښي چرته بم اونچوي

❁ ❁

زهٔ بې وسۍ باندې یقین نهٔ لرم
دَ خپو دَ لاندې په ئې زمکه خو وي
که دَ غریب په سر اسمان نشته دے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

پېغلو سیندونو ته منګې مه وړئ
څوک ساه لرونکي ئې ډوب کړي دي جوړ
دا چې اوبه بوړ بوړکي جوړوي

❀ ❀

چې پرسېدلې مې زما اووینې
تو په خندا اووائي ژاړې څله
راځه چې زه د رله ژبې ماته کړم

❀ ❀

دَ بد نصیبو په دې وران کلي کښې
مرغان چې جالې جوړوي شیرینې
دَ طوفانونو علامې ښکاره شي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ هر یو ګل دَ زړهٔ سندره یمه
دَ خپل احساس په درته څهٔ وایمه
ستا دَ ساګانو دَ ورېمو نامه ده

❁ ❁

چې منړې تړې هنګامې جوړې شي
څوک بې ګناه پکښې په سر اوګي
لاړو کوڅو کښې ږغېږمه کوه

❁ ❁

تورو شپېلو نه چې لوګي پورته شي
ویمه که ورځې مې دَ وادهٔ ده ګنې
زما یاران ما په پالنګ څېږوي

Scanned by CamScanner

جوړ په دې کلي کښې سرې ننتې دے
چې د چا څه زړه غواړي هاغه کوي
چرګه یانګ اووائي چرګ ها واچوي

❁ ❁

زما سندرې خوندې کړې دې چا
ځان نه بلا په فاصله پروت یمه
راته نزدې نهٔ شې میراته به شې

❁ ❁

زهٔ په خپل ځان کښې راتولېږم مه نه
نن دې جوړ خوب د پېغلتوب اولیدهٔ
ستا په بدن کښې ستا جامې تنګې شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ حاسدانو په زړهٔ اور بلوه
ګوروبه هر څه چې وي غم مهٔ کوه
او خاندهٔ کلکه راتړ غاړه وځه

❁ ❁

دا دَ قیامت ورځه چې هم نهٔ ده نو
چا جوړې زمکې ته خبرې کړې دي
ګڼې نو میاندې خپل بچي ولې خوري

❁ ❁

ستا دَ پېښن ببو شرنګ چې واورمه نو
په نیمه شپه دَ کټ نه پاسمه زهٔ
او دَ چینې غاړې له ځان رسوم

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې کښې زه يو منطق هم نه منمه
او منه دا به زما وهم وي خو
زه هندواني سره شو ملې نه ځکمه

❀ ❀

د سامري نسل او سېږي دلې
که يې په خپلو سترګو هم اووينې
د ښځې اواز پسې به غوږ نه اوړي

❀ ❀

دنګې څوانۍ دې د اسمان څوکه کړم
چې ابوالهول ته مخامخ شومه زه
نو ستا عظمت راته راوړاندې شولو

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

حُسن په پاڼو کښې رانغاړمه نه
ستا تصوير ونه په ګلدان کښې ږدمه
څه لېونی زړه په البم څه کوم

دا خوب به نه وي چې ښکېل به شمه
له څانګې چې مې الوځوې
يوه مرغۍ يم پورته سېل به شمه

زنځير موټی، موټي زنځير اوخوړه
تعبير مې خوب، خوب مې تعبير اوخوړه
نن دې وېښو رانه تصوير اوخوړه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه که ځې ګنې په مخه دې ښه
دومره مې زور په زړه کښې پاتې نه دے
چې اوس به زهٔ تا ته جولۍ نیسمه

❁ ❁

په خط کښې لیکې جوړې هېره دې کړم
بلا زورلے یم دَ مینې تبې
راشه زما دواړه وخکی اووتل

❁ ❁

ته په خوراک کښې ولې خیال نهٔ کوې
لا خو دِ شپږ میاشتې هم نهٔ دي شوي
ستا دَ وادهٔ جوړه په تا تنګه شوه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په جولۍ کښې په خواږه دراولم
دا ستا ځوانۍ که دَ صحرا تنده شي
نو زۀ به اُونه دَ کجورې شمه

❀ ❀

څۀ که یې ځلے کړو دَ ژوندون حادثو
زمونږه زمکې، اسمانونه بېل دي
تاسو خیرات غواړئ مونږ مینې ویشو

❀ ❀

راسره دومره مینه هم مۀ کوه
څوک چې له کوره په سفر اوځي نو
بیا په مړه ګېډه خوراک نه کوي

Scanned by CamScanner

شیریني ډېر زر به واپس راشمه
داسې ښېښو کښې اوښکې مه ځلوه
دَ اسمان ستورې درنه غلا اونکړي

❁ ❁

مینه تر منځه فاصلې ورکوي
چې دَ پسرلو په چم کښې ساه واخلمه
ستا دَ بدن وږمې مې ځان سره وړي

❁ ❁

ګټه په هر حال کښې هم ستا برخه ده
ټول عظمتونه دَ اسمان لاندې کړي
چې ستا رابرند بانهُ وسله غورځوي

مینه دَ ژوند هره تیارهٔ تمبوي
ستا دَ نظر مسکې مسکې پلوشې
ما ته په لار کښې اورکې پړقوي

* *

دلته دَ وینو سېلاب ولې راشي
ددې وطن وږمه وږمه خاوره خو
مدام ګلونه دَ چامبېل ټوکوي

* *

تهٔ دَ ګلاب دَ ګل ښائست ستایه خو
ستا اننګي چې پرخه پرخه شي نو
داړه سپېرلي درته په خپو پرېوځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا اواره زلفې چې تګ ورکړي نو
ړک شي له زهرو نه وجود د حوا
بيا چې څوک ساه اخلي نو ساه ترې اوځي

❁ ❁

ډېر شرپسنده ، جنګيالي خلق دي
اوس که له تندې مرمه مړ دې شمه
خو زهٔ د دې کلي اوبهٔ نهٔ څکمه

❁ ❁

زهٔ بې ګناه چا سره چېړ نهٔ کومه
تا که لګې ببره کړې نهٔ وه
نو دا ګرېوان به دې شلېدلے نهٔ وے

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا دَ بدن خوَله دې اوبهېږي
څه که اسمان دربانديِ اور وروي
خو ـ ځ پوډر به رانه پورې نکړې

❀ ❀

راپورته کېږه چې انګې ته اوځو
راځه باران دَ پشکال ورېږي
که مو ګرمکي دَ بدن ماتې شي

❀ ❀

ته خفه کېږه مه شيرينې زما
که دا ژورې په ما خولې ګکوي
دَ بدن وينه به صفا شي زما

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ دومره ښغلو دَ زړهٔ سر یمه زهٔ
که دَ یوې نامه مې هم واخسته
ستا دَ تصویر نه به لمبې پورته شي

❁ ❁

چا سره وخت کوم دے چې مونږ اووینې
ټوله دنیا دَ ځان په غم اخته ده
راځه بلبلې راته غاړه ووځه

❁ ❁

دَ اسمان ستورې راته غوږ کښې واټې
په خپلو سترګو کښې ې خال دے ځکه
زما په سینه لمن داغ لګوي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دومره ښکلې جينۍ نه وه ليدې
زه هم انسان يم اخر زړه لرمه
خطا مې نه وه که خطا شومه زه

❁ ❁

دَ محبت بلا چلونه راځي
خو دَ پښتون کور کښې پيدا يمه زه
دَ پېغلو ژوند برباد ولې نه شم

❁ ❁

مينه مو نه پرېږدې دَ شپې تياره کښې
که دَ اوبو په لانبو کښې هم ناست يو خو
راپسې ستورې او سپوږمۍ را ځغلي

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا که ستنې کړې پېلوشې د نظر
زړه به زرغون نه کړې د ژوند فصلونه
بیا به په دې للمه باران اونه شي

❁ ❁

ارمان په غېږ کښې د ارمان ورک شولو
مانه د لاس کړېښو کښې ځان ورک شولو
د زړه درزا پسې مې لاړ چرته شم

❁ ❁

زما لباس په ما کښې تنګ خو نه دے
ژوند د نولي او د مارجنګ خو نه دے
کېږ به تر څو په دې فرېب کښې یمه

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دَ کیتهس سندرې اورېدلي دي ما
ما دَغالب شاعري هم لوستې ده
ستا دَ یوې خندا جواب نهٔ لري

❁ ❁

دَ ژوند صحرا کښې دَ بناښت میرمنې
تا چې په کومه لار دمه کړې ده
تر ېنه روانې دي چینې دَ مینې

❁ ❁

دَ ایښې په مخ سرخي چې رته وې
چې دا شفق شفق ګلونه سپرې
دا پرې هم ستا دَ انګو سپورې دي

Scanned by CamScanner

ساده جینۍ ده وائي مهٔ ویرېږه
ستا نه خو زهٔ زیاته زړهٔ وره یمه
پوهېږي نه چې دا مې څهٔ اوویل

❁ ❁

دَ پېغلتوب مستۍ دې ډوبه نهٔ کړي
دا خو ښځې چا سره کېږ نهٔ اولي
دَ سمندر اوبو ته ټوپ مهٔ وهه

❁ ❁

ماتې پېسې چې جېب کښې نهٔ لرې نو
ځان داسې مخکښې مخکښې هم مهٔ کوه
ګنې نو لوټې به درله مات کړمه زهٔ

ما پکښې عکس دَ لېونتوب اولیده
سوچ کښې مې ورکه شوه دَ ژوند ائینه
زهٔ چې بېدار شمه، ما خوب اولیده

❁ ❁

حُسن په هر ماحول کښې خیال ساتي خپل
چې فرښتو ترې لاس نیوے کړے دے
اُ کمل ماله دَ هسپتال نرسه ده

❁ ❁

سپوږمۍ که تا خپله هاله ماته کړه
اسمان ته وایه لاړې ډوب ئې کړې
ستورې دَ سیند تل کښې هم سترګې وهي

څهٔ ازمېښتونه يې دَ ژوند دانيسي
ګنې نو زړهٔ نه يې لمبې پورته شي
مور چې دَ تي نه خپل ماشوم پرېکوي

ستا دَ نظر مستي لاهو نه کړي، ما
زړهٔ کښې مې مينه غورځنګونه کوي
او سمندر سره روان يمه زهٔ

غاوره پېغله خپل غرور ډوبه کړه
چې لېونې سپي خوله ورواچوله
اوس يې په ګېډه کښې کوترې شوې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره لوېدلې ده پر ما مه غوروه
ویې بنږم مانه چرته هېره نه شي
زما نظر څه سیلانۍ غونډې دے

❁ ❁

ګڼ اختر ونه شي جاپېږه له ما
د صائمې دسترګو پرګ ځي وائي
روژه کښې سید الابرار شوے دے

❁ ❁

ته په ماښې کښې د جنت مېشته يې
د ناعمې خندا ته پام اوکړه لږ
خېل ځان ته زړه کښې فرښتې ښکاروې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته د کور دروازه مه ساته اوس
نوې فتنې ترې رابرخېږه نه شي
بيا چا پـه زمکه کښې غنم اوکرل

❀ ❀

راګوره مه دا به احسان وي په ما
ادا کوې به څوک ددې کفـاره
ستا په کتو زما روژه ماته شوه

❀ ❀

بيا به زه تا سره په سېل نه اوځم
تا د وړې کمبل کښې اونغښته ځان
واوره په ما تمامه شپه ورېده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا نه چې زه ور ته کښې نښم ، خو
میاندې که خیال دَ خپل ناموس ساتې نو
بیا دې زامنو له واده نه کوي

❁ ❁

زه دَ رومان یوه سندره یمه
زما دَ ژوند په هره لار الوځي
خرخکې ، زانې ، لوکه، بلبلې

❁ ❁

ستا دَ انصاف شمله راټیټه مه شه
خو اوس په دې کښې به خوک څه اووائي
لیوانو مات کړل دَ هوسو بچورې

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ ئې حقونه په سر سترګو منو
خو شې نهٔ سپارو طوفان ته د ژوند
څوک د هوسې په اوږو بار نهٔ اوړي

❀ ❀

ما چې پرې ټول عمرخېل ځان خوړلو
لګې ببره کړې چې ما اووينې
کوسې کښې تاؤ شې رانه مخې واړوې

❀ ❀

هغې به دې لاس کښې برکت رانشي
د پلار په مخ چې ګېدلے ئې ته
یاد ئې ساته څوک به دې مخ نهٔ کوي

Scanned by CamScanner

سر مې قلم نه کړې منصف د وطن
د ګلو لښته چې راغاړه وته
اوس مې په ساه ساه کښې ورږمې دې د ګل

❀ ❀

ته د هاتهي غوږ کښې اوده ولې يې
چې په لستوڼې کښې ماران ساتې نو
ځان به ستا په خود کښې اوبنګيږې

❀ ❀

چيا يې د زړه درزا ليدلې نه ده
ا شازادګۍ قرانګو ما يادوې
بندې چې په تاج کښې د طاوس وزرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اومنه دا ډېره سپېره لوبه ده
بیا به هم تاته د ژوند لارې نیسي
خپلو بچو سره شطرنج مهٔ کوه

❁ ❁

دومره په مینه مینه مهٔ راګوره
لمسې نه ورانه ترېنه سازه نهٔ شي
ښځې زما توره کښې زنګ نښته دے

❁ ❁

د بدمعاشانو ښار دے غږ مهٔ کوه
که کمزورې ښایم نو مړ به مې کړي
تورې مې ځکه په چمبا ایښې ده

Scanned by CamScanner

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشاعر چاپ کتابونه

۱) دَرنا سپوږمۍ ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۱ء
۲) ہم اپنوں کے قیدی ، اردو شاعری ، ۱۹۹۳ء
۳) ستړکو کښې خوب دَ کو درپاتې نه شو ، پښتو شاعري ، ۱۹۹۶ء
رومبے ایوارډ یافته چاچا کریم بخش ایوارډ ۱۹۹۶ء
۴) راته غوږ ونو کښې پنګړې شرنګوي ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۱۹۹۸ء
۵) گرفت ، اردو شاعری ، ۱۹۹۹ء
۶) کاڼي دَ ګل په لاس کښې خوندنه کوي ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۰ء
۷) اوازونه او دائرې ، پښتو تنقید ، ۲۰۰۱ء
۸) په ساحل دَ نظر ، پښتو شاعري ، ۲۰۰۲ء
۹) ستا دَ خوانۍ تصویر په خوب اوده دے ، دَ پښتو هایکو مجموعه ، ۲۰۰۳ء

چاپ ته تیار

۱) رضا ہمدانی احوال و آثار ، اردو تحقیق (پی ۔ ایچ ۔ ڈی مقالہ)
۲) نیا اور پرانا غالب ، اردو تنقید
۳) هایکو او پښتنه هایکو ، تنقید و تحقیق ۔

Scanned by CamScanner

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library